Fagplan for bachelorstudiet i barnevern

Fagplanen gjelder for studieåret 2006/2007. Godkjent av avdelingsstyret 29. mars 2000, med endringer vedtatt i avdelingsstyret 5. juni 2002, 4. juni 2003, 10. mai 2004, 10. mai 2005, 8. mai 2006 og 19. juni 2006. Det tas forbehold om endringer i fagplanen.

FAGPLAN FOR BACHELORSTUDIET I BARNEVERN 1

INNLEDNING 2
RAMMEPLAN OG FAGPLAN 2
MÅL FOR STUDIET 2
STUDIETS INNHOLD 4
VURDERING 19
REGLEMENT FOR PRAKSIS 23
PENSUM BARNEVERN HELTID 26
PENSUM BARNEVERN DELTID, KULL 38 (2006–2010) 39
PENSUM BARNEVERN DELTID, KULL 37 (2005 – 2009) 44
PENSUM BARNEVERN DELTID, KULL 36 (2004 – 2008) 49
PENSUM BARNEVERN DELTID, KULL 35 (2003 – 2007) 52

Innledning

Studiet kvalifiserer til yrkestittelen barnevernpedagog, og består av to utdanningsløp: heltid over 3 år og deltid over 4 år. Studiet ble opprinnelig etablert som et ettårig kurs for styrere ved barnehjemmene. I dag arbeider barnevernpedagoger med barn, ungdom og deres foresatte på mange arenaer, for eksempel i det forebyggende barne- og ungdomsarbeidet, i ulike omsorgs- og behandlingsinstitusjoner og i barneverntjenesten. Barnevernpedagogen vil ha oppgaver relatert til omsorg og oppdragelse, sosialisering og læring, tilhørighet og behandling.

Utdanningen er innrettet mot utsatte barn med ulik etnisk bakgrunn. Oslo som studiested gjør det mulig, i emnevalg og profil, å avspeile de sosialfaglige utfordringene som storbyen rommer. Med storbyen som arena for læring, vil temaer som etnisk tilhørighet og kulturelt mangfold, endrede familie- og bomønstre, rus- og voldsproblematikk og mer marginaliserte ungdomskulturer bli spesielt vektlagt.

Sosialpedagogikk er det sentrale perspektivet i undervisningen. Sosialpedagogikk er læren om hvordan psykologiske, sosiale og materielle forhold og forskjellige verdiorienteringer fremmer eller hindrer individets eller gruppens samlede utvikling og vekst, livskvalitet og trivsel (NOU 1975: 32). Som det framgår av denne definisjonen, samvirker sosialpedagogikken med flere fag og teoretiske perspektiv, samtidig som den også betegner den faglige og etiske handlingskompetansen barnevernpedagogen skal tilegne seg.

Rammeplan og fagplan

Fagplanen gjelder for studenter i alle studiekull 2006-2007. Fagplanen bygger på "Forskrift til rammeplan for 3-årig barnevernspedagogutdanning", fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 01. desember 2005. Rammeplanen gjelder for alle barnevernpedagogutdanninger for å sikre at det blir gitt et likeverdig faglig tilbud på landsbasis. Rammeplanen fastlegger at alle helse- og sosialfaglige utdanninger på høgskolenivå skal ha en felles innholdsdel på 30 studiepoeng. I tillegg skal barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere ha ytterligere 30 studiepoeng felles.

Rammeplanen gjør rede for den historiske utviklingen på fagområdet. Den gir videre en analyse av samfunnsutviklingen som bakgrunn for verdier, mål, innhold og arbeids- og vurderingsformer som er styrende for utarbeiding av fagplaner. Ved forskrift er det fastsatt hvilke hoved- og delemner studiet skal ha. Videre er det i samme forskrift fastsatt omfanget av praksisstudiet, ferdighetsopplæringen og bacheloroppgaven.

Fagplanen angir sentrale verdier og mål som studiet skal bygge på. Den redegjør for valg av arbeidsform, innhold i undervisningsemner og pensum. Gjennom dette framkommer den profil som er valgt for studiet. Fagplanen er et styringsdokument for studenter, lærere og administrasjon som redegjør for studiets emner, progresjon, arbeidsmåter og vurderingsformer. Fagplanen er derfor også et konkret verktøy i informasjon til og kommunikasjon mellom studenter og ansatte.

Mål for studiet

Helse- og sosialfaglig yrkesutøvelse er i stor grad basert på felles verdier. I vår kultur står menneskerettighetstenkningen sentralt, og utdanning av helse- og sosialarbeidere bygger på disse grunnleggende etiske prinsippene:

- respekt for livets ukrenkelighet

- respekt for menneskets egenverd
- solidaritet med svakstilte

Med de endringene vår kultur og vårt samfunn kontinuerlig gjennomgår, vil helse- og sosialfagenes verdier stadig utfordres. Studentene skal etter endt studium utøve faglig og etisk ansvarlig arbeid. Dette skal vise seg i den enkelte utøverens holdninger og handlinger overfor brukere av tjenesten og samarbeidspartnere. Bachelorstudiet i barnevern ved Høgskolen i Oslo har som overordnet mål å utdanne yrkesutøvere som på en faglig og etisk ansvarlig måte skal utføre profesjonelt sosialpedagogisk arbeid med barn og unge. Dette arbeidet finner i dag sted i et samfunn som er i rask endring og er preget av kulturelt mangfold.

Ved endt studium skal en barnevernpedagog ha tilegnet seg:

- Teorigrunnlaget i hovedemnene og vitenskapelig tenke- og arbeidsmåte.
- Kunnskap om rammebetingelser og evne til kritisk analyse av de forhold som skaper og opprettholder sosiale problemer og andre livsvansker for barn, ungdom og foresatte.
- Forståelse for organisatoriske, sosiale og psykologiske sammenhenger som barnevernpedagogen skal fungere i.
- Bevissthet om egne verdier og holdninger overfor klienter og klientgrupper og respekt for andres verdensbilde, verdisyn og holdninger.
- Kunnskap og ferdigheter i kommunikasjon, samhandling, konfliktløsing og systematisk problemløsing.
- Kunnskap om ulike aktivitetsformer og forståelse for hvordan aktiviteter kan brukes for å fremme vekst og utvikling.
- Forståelse for forholdet mellom fagideologi, teori, metode og praksis.
- Å kunne vurdere egen og andres kompetanse og ha forståelse for verdien av tverrfaglig og tverretatlig samarbeid.
- Kompetanse i faglig utviklingsarbeid, evne til å ta i bruk nye arbeidsmåter på grunnlag av forskning og annen faglig innovasjon. Å kunne dokumentere, kvalitetsutvikle og evaluere sitt arbeid.

Studiets innhold

Rammeplanens krav til innhold

Bachelorstudiet i barnevern utgjør 180 studiepoeng. Rammeplanen deler studiet inn i fem hovedemner: samfunnsvitenskapelige-, juridiske-, psykologiske/helsefaglige- og pedagogiske emner, samt sosialpedagogisk arbeid med barn og unge.

1 Samfunnsvitenskapelige emner 33 studiepoeng
1A Helse- og sosialpolitikk 9 sp
Stats- og kommunalkunnskap 6 sp
1B Vitenskapsteori og forskningsmetode 6 sp
1C Sosiologi og sosialantropologi 12 sp

2 Juridiske emner 15 studiepoeng
2A Rettssystemet, juridisk metode og forvaltningsrett 9 sp
2B Barnevernsrett og andre sentrale rettsområder 6 sp

3 Psykologiske og helsefaglige emner 33 studiepoeng
3A Generell-, utviklings- og sosialpsykologi 15 sp
3B Klinisk psykologi og psykisk helsearbeid 12 sp
3C Pediatri og sosialmedisin 6 sp

4 Pedagogiske emner 24 studiepoeng
4A Generell pedagogikk og spesialpedagogikk 12 sp
4B Sosialpedagogikk 12 sp

5 Sosialpedagogisk arbeid med barn og unge 75 studiepoeng
5A Etikk og yrkesrolle 12 sp
5B Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsing 15 sp
5C Barnevernstiltak 9 sp
5D Miljøarbeid 15 sp
5E Aktivitetsfag 15 sp
5F Arbeid med grupper, organisasjoner og nettverk 9 sp

Faglig innhold i studiet

I det følgende vises en oversikt over emner som undervisningen ved bachelor i barnevern er organisert i. Detaljert plan for undervisningen fastlegges i undervisningsplaner for det enkelte kull. Rekkefølgen av emnene kan endres i deltidsstudiet. Innholdet kan ellers i heltidsstudiet fordeles over studieåret ut fra pedagogiske og fagmessige begrunnelser.

Studiet er fordelt på følgende måte: På heltidsutdanningen er hvert studieår en studieenhet. På deltidsutdanningen er første studieenhet det første 1 ½ år, annen studieenhet er det neste 1 ½ år og tredje studieenhet er det siste året.

Første studieenhet	Barnevernpedagogen i det forebyggende feltet	Fag/ Pensum	Studie-poeng
Emne 1.1 Introduksjon til studiet og studentrollen	Fagplanens forutsetninger Om studiemetodikk Om gruppeprosesser Om mappepedagogikk	Pedagogikk 300 s	5 sp.
Emne 1.2 Hva er sosialpedagogikk?	Forståelsesgrunnlag i sosialpedagogikken: Barn og unges situasjon i samfunnet Barnevernpedagogen i yrkesfeltet Kunnskap og læring: Hvordan ulike faglige perspektiver gir innspill til sosialpedagogisk tenkning Aktivitetsfag	Aktivitetsfag ca. 250 s. gjelder for emne 1.2 og emne 1.4 Sosialpedagogikk ca. 400 s	10 sp
Emne 1. 3: Oppvekst og sosial deltakelse i historisk, sosial og kulturell kontekst.	Oppdragelse, sosialisering, læring: Pedagogiske synsvinkler Utviklingspsykologiske perspektiver Barn og unge på institusjonaliserte oppvekstarenaer Familieformer og omsorg Barne- og familierett Relasjoner mellom barn/unge Sosial bakgrunn, kjønn, etnisitet og alder som meningsbærende kategorier Profesjonelle samtaler	Psykologi ca.1000 s Pedagogikk ca. 400 s Juss 200 s.	15 sp
Emne 1.4: Praksis i det sosialpedagogiske felt	Praksisstudium Profesjonelle samtaler Aktivitetsfag Etikk Taushetsplikt	Juss 150 s Psykologi ca.350 s Sosialpedagogisk arbeid med barn og unge ca. 300 s Pedagogikk 100 s Valgfritt pensum 300 s	15 sp.
Emne 1.5 Samfunnsfaglige emner	Barnevernet: Oppdrag, rammebetingelser, verdier og normer. Sosial- og forvaltningsrett Sosiologiske perspektiver på individ og samfunn Stats og kommunalkunnskap Helse- og sosialpolitikk	Juss ca. 350 s Samfunnsviten-skaplige emner ca. 1000 s	15 sp
	Til sammen i 1 studieenhet	Ca. 5100 s	60 sp.

Andre studieenhet	Hovedemne: Barnevernpedagogen i barnverntjenesten og institusjoner	Fag/pensum	Studie-poeng
Emne 2.1: Prosjektarbeid Det er anledning til å danne grupper på tvers av bachelor i sosialt arbeids og bachelor i barnevern etter nærmere avklaring med prosjektkoordinatorene på utdanningene	Fordypning på selvvalgt tema i gruppearbeid Vitenskapsteori Samfunnsvitenskaplig metode Prosjektpedagogikk Gruppeprosesser Om å ta ulike perspektiv	Selvvalgt pensum 500 s Vitenskapsteori/ prosjekt-pedagogikk ca. 300 s	18 sp
Emne 2.2: Perspektiver på psykiske vansker	Utforsking av det vanskelige Ulike forståelser av psykiske vansker Psykiske vansker og terapi i vår tid Kriser	Psykologi 1000 s	10 sp
Emne 2.3: Sosialpedagogisk arbeid i barneverntjenesten	Etiske dilemmaer – trening i etisk refleksjon Aktivitets/valgfag Barnevernlov og forvaltningsrett Barnevernet: fra mottak til tiltak Om å vurdere risiko for barns utvikling Om enslige mindreårige asylsøkere	Juss ca 200 s Barnevern ca. 300 s	10 sp
Emne 2.4: Sosialpedagogisk arbeid i institusjoner	Miljøarbeid/miljøterapi Arbeid i barnets nettverk Aktivitets/valgfag Barn, lek og sosialisering Didaktisk analyse Institusjonssosiologi Avvikssosiologi, kriminologi Organisasjonskunnskap Helse- og seksualitet Tverrfaglig samarbeid Barn og unge med behov for særskilte tiltak. Atferdsproblemer i skolen.	Aktivitetsfag ca. 350 s Sosiologi ca. 400 s Sos.ped 600 s Pedagogikk ca. 450 s	15 sp
Emne 2. 5 Profesjonelle samtaler	Kommunikasjonsseminar Interkulturell kommunikasjon Den utviklingstøttende dialogen	Flerkulturelle temaer ca. 200 s Kommunikasjon ca. 500 s	7 sp
	Til sammen i 2 studieenhet	Ca. 3450s	65 sp.

Tredje studieenhet	Hovedemne: Barnevernpedagogens praksis og yrkesrolle – Fordypning	Fag/pensum	Studie-poeng
Emne 3.1: Praksis i det sosialpedagogiske felt	Praksisstudium Etiske dilemmaer – trening i etisk refleksjon Samarbeid, makt og medvirkning Praksislæring og refleksjon Sosiologiske perspektiver på makt, konflikt Profesjonell utvikling, stagnasjon og utbrenthet Aktivitetsfag: valgfag / dialogseminar Ulike metoder i sosialpedagogisk arbeid Symbolsk kommunikasjon og leiketerapi Tverretatlig samarbeid	Yrkesetikk ca. 50 s Sosiologi ca. 100 s Sosial-pedagogikk ca 500 s Psykologi ca. 600 s Flerkultur ca. 350 s	30 sp
Emne 3.2: De vanskelige beslutningene	Fylkesnemnda Omsorgsovertakelse, samvær og adopsjon Fosterhjemsarbeid Opphevelse av omsorg Ettervern og overgang til en selvstendig tilværelse Adferdsvansker og tvang	Juss/ barnevern ca 1000 s	10 sp
Emne 3.3 Fordypning i aktuelle temaer	Aktuelle temaer valgt av lærere og studenter: Rus, psykiatri Vold og kriminalitet Konflikthåndtering og mekling Seksuelle overgrep Barns levekår Familiearbeid	Psykologi ca. 200 s 750 selvvalgt pensum, knyttet til bacheloroppg. Sosiologi ca. 200 s	10 sp
Emne 3.4 Barnevernpedagogen i samfunnet	Metaperspektiv på sosialpedagogisk arbeid Metaperspektiv på barnevernsfeltet Organisasjonskultur Aktuelle sosialpolitiske tema Forholdet profesjon, administrasjon, politikk Pedagogiske teorier	Sosial-pedagogikk, ca. ca. 300s. Pedagogikk ca. 350 s Sosiologi ca. 400s	10 sp
	Til sammen i 3 studieenhet	Ca. 4800 s	Totalt 60 sp

Første studieenhet: Barnevernpedagogen i det forebyggende feltet

Emne 1.1 Introduksjon til studiet og studentrollen
I dette emnet skal studentene ha en innføring i studiets mål og arbeidsmåter. De skal ha innblikk i hva studentrollen i en bachelorutdanning krever av den enkelte.

I dette emnet skal studentene:

- Få innføring i fagplanens profil og emner.
- Vite om de ulike praktiske opplysninger knyttet til det å være student ved høgskolen.
- Få kunnskap om læringssenter og forskjellige studentvelferdstiltak.
- Bli kjent med andre studenter og etablere en arbeidsform i basisgrupper.
- Få kunnskap om gruppearbeid som metode.
- Få kunnskap om å arbeide med faglige oppgaver i grupper og individuelt.
- Få kunnskap om ulike veiledningsordninger i studiet med særlig vekt på gruppeveiledning og tilbakemelding fra andre studenter.
- Kunne bruke mal for oppgaveskriving som høgskolen forholder seg til.
- Få en oversikt over hvordan utdanningen bruker mapper som et pedagogisk verktøy.
- Få en oversikt over de ulike vurderingsformer som utdanningen benytter.

Emne 1.2 Hva er sosialpedagogikk?
Sosialpedagogisk arbeid med barn og unge er sentralt i utdanningen. I dette emnet blir studentene gjort kjent med hva som kjennetegner denne virksomheten. Sosialpedagogikken hviler på flere ulike fag og utformes på forskjellige måter i de ulike arbeidsfeltene/sektorene.

I dette emnet skal studentene:

- Få kunnskap om det teoretiske forståelsesgrunnlaget i sosialpedagogikken med særlig vekt på hvordan det er forankret i barnevernpedagogutdanningene i Norge.
- Få en oversikt over de fagområder som sosialpedagogikken henter sin kunnskap fra.
- Opparbeide kunnskap om og forståelse for hvordan aktivitetsfag kan benyttes i sosialpedagogisk arbeid.
- Få kunnskap om aktuelle arbeidsplasser hvor barnevernpedagoger arbeider.
- Få kunnskap om hvordan praksiskunnskap inngår som en sentral del av sosialpedagogikken og hvordan det gir viktige innspill både til den teoretiske delen av studiet og til læring i praksis.
- Få kunnskap om hvordan barn og unge har blitt ivaretatt i samfunnet.
- Få kunnskap om barn og unges hverdagsliv i dagens samfunn.

Emne 1. 3 Oppvekst i historisk, sosial og kulturell kontekst
Barn og unges oppvekst i et senmoderne samfunn preget av sosial og kulturell kompleksitet er tema her. I dette emnet formidles kunnskap om barn og unges utvikling og læring på ulike arenaer og i ulike sosiale relasjoner. Studentene skal få innsikt i psykologiske og pedagogiske teorier om utvikling og læring, og i hvordan ulike teoretiske synsvinkler har konsekvenser for vår forståelse av jenter og gutter i forskjellige aldere og livssituasjoner. Juridiske reguleringer av barns rettigheter inngår også i emne 3.1

I dette emnet skal studentene:

- Ha forståelse for og kunnskap om barn og unges oppdragelse, sosialisering og utvikling på ulike arenaer, med vekt på hjem, barnehage, skole og fritid.
- Ha kjennskap til hvordan det historisk har vært tenkt om barn og unges oppvekst, posisjon og verdi i samfunnet .

- Kjenne og kunne gjøre rede for ulike psykologiske perspektiver på psykologisk utvikling.
- Kjenne de lovreglene som regulerer forholdet mellom barn og foreldre og barns rettigheter i og utenfor familien.
- Kjenne og kunne gjøre rede for aktuelle familieformer og for familiens oppgaver i omsorgen for barn og unge i vårt samfunn.
- Kunne gjøre rede for psykologiske betydninger av nære relasjoner mellom barn/unge og voksne omsorgspersoner.
- Kunne gjøre rede for aktuelle samspillformer i barn og unges jevnaldringsrelasjoner og kjenne til slike relasjoners psykologiske betydninger .
- Kunne opparbeide en forståelse av sammenhenger mellom teoretisk forforståelse, forskningsmetode og forskningsresultater i vitenskapelige prosjekter.
- Kunne anvende teoretisk og empirisk kunnskap om barn og unge i utforskende samtaler med jenter og gutter med ulik sosial og kulturell bakgrunn.
- Ha kunnskap om betydninger av fenomener som sosial og kulturell bakgrunn, kjønn og alder for barn og unges sosiale deltakelse og utvikling.

Emne 1.4 Praksis i det sosialpedagogiske felt

I praksisstudiet skal studentene ha veiledet praksis i det sosialfaglige arbeidsfeltet, særlig rettet mot den forebyggende sektoren. Praksisstudiet innholder også seminarer med ulike temaer. Disse retter seg både mot hvordan studenter selv kan tilrettelegge og gjennomføre en kvalitativ praksis hvor læring og utvikling står i sentrum og hvordan dagsaktuell praksiskunnskap forholder seg til etikk og fag. I første studieavsnitt vil læringsperspektivet rette seg mot nybegynnerstudenten og hvordan en personlig kvalifisering særlig utfordrer hvordan en i ulike kontekster forholder seg til å skille mellom det private, personlige og en faglig/profesjonell rolle. Høgskolen vil ved oppgaver og oppfølging av studenter i praksis bidra til at praksis får et kvalitativt innhold for den enkelte studenten. Som en del av praksisstudiet inngår utdanningens ansvar for opplæring av veiledere i praksisfeltet.

Profesjonelle samtaler er et undervisningstilbud i alle tre studieår ved utdanningen. Evnen til å gjennomføre utviklingsstøttende dialoger med barn, ungdom og deres foreldre er en kompetanse og en sentral metodisk tilnærming innen sosialpedagogisk arbeid. Studentene skal i første studieår ha innføring i og øve på sentrale begreper og prinsipper innen dette fagområdet. Studentene skal tilegne seg innsikt og ferdigheter i bruk av musikk, drama og billedskaping i arbeid med barn og unge.

I dette emnet skal studentene:

- Tilegne seg kunnskap om hva forebyggende arbeid er og hvordan barnevernpedagoger kan arbeide på ulike måter i det forebyggende sosialpedagogiske arbeidsfelt.
- Øke den generelle og konkrete kunnskaper og bevissthet om barn og unges oppvekst i et flerkulturelt Norge, og særlig i storbyen Oslo.
- Få en forståelse for anvendelsen av utviklingsstøttende dialoger.
- Gjennomføre praksisstudiet etter de regler og normer som gjelder.
- Gjennomføre og få veiledning på praktiske øvelsesoppgaver i praksis slik at de utvikler kompetanse i temaer som observasjon, systematisk arbeid, rapportskriving, møtedeltakelse, tverrfaglig samarbeid og samtaler med barn og unge og deres familier.
- Få forståelse for hvordan en selv og den kontekst en har praksis i kan bidra til at barn og foreldre gis medvirkning i arbeidsprosesser.
- Lære etikkens grunnbegreper og hvordan yrkesetikken får betydning i et ulike arbeidsfelt.
- Lære taushetspliktreglene for barnevernansatte og barnevernets samarbeidspartnere og hvordan de konkret skal følges i praksis.
- Lære hvordan de selv kan arbeide med aktiviteter og estetiske uttrykk, samt opparbeide kunnskap

om hvordan lek og kreative aktiviteter åpner for å fremme vekst og utvikling.

Emne 1.5 Samfunnsvitenskaplige emner
I dette emnet skal studenten få kunnskaper og innsikt om de samfunnsmessige sammenhenger og rammebetingelser som barnevernfeltet må forståes innenfor. Dette handler blant annet om å forstå barnevernets oppdrag, verdier og normer og barnevernet som sosial- og forvaltningsrettslig område. Studenten skal tilegne seg kunnskaper innen sosiologi og grunnleggende samfunnsvitenskapelige begreper, og kjenne til deres anvendelsesområder. Studenten skal videre tilegne seg analytisk og kritisk innsikt i velferdsstatens framvekst og ordninger. Ulike forståelsesmåter, modeller og tilnærmingsmåter presenteres og drøftes.

I dette emnet skal studentene:

- Få kunnskap om barnevernets oppdrag, rammebetingelser, verdier og normer.
- Få relevant kunnskap innen alminnelig forvaltningsrett, kommunal- og sosiallovgivning og menneskerettigheter.
- Få innføring i sosiologi som fag og som tenkemåte. Målsettingen er at studenten skal bli kjent med sosiologiske begreper og sentrale teoretiske perspektiver innen sosiologien.
- Få forståelse for politiske prosesser og vurdere mer prinsipielle spørsmål man vil møte som barnevernpedagog. Få kunnskap om helse- og sosialpolitikkens framvekst, idegrunnlag, utforming og virkemåte i spenningsfeltet mellom marked, politikk og hverdagsliv.

Andre studieenhet: Barnevernpedagogen i barneverntjeneste og institusjon

Emne 2. 1 Prosjektarbeid
Prosjektet har en teoridel og en praktisk gjennomførings- og presentasjonsdel.
Teoridelen omfatter innføringer i vitenskapsteoretiske emner, emner innen samfunnsvitenskapelig metode, prosjektpedagogikk og gruppeprosesser.

Disse emnene skal gi en teoretisk plattform for det praktiske arbeidet med den selvvalgte prosjektoppgaven. Oppgaven er et gruppearbeid, med fordypning innen et tema som er relevant for barnevernpedagogers arbeidsområder. Arbeidet skal presenteres i en prosjektrapport, og skal også formidles muntlig av prosjektgruppen. Det praktiske prosjektarbeidet kan gjennomføres i utlandet.
Se eget prosjektreglement.

I dette emnet skal studentene:

- Tilegne seg kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske retninger som positivisme, kritisk teori, hermeneutikk og postmodernisme.
- Lære om samfunnsvitenskapelig metode, med vekt på utforming av forskningsspørsmål, innsamling og analyse av data ut fra kvantitative og kvalitative metoder og skriving av faglige tekster.
- Få kunnskap om prosjektmetodikk knyttet til planlegging og gjennomføring av en prosess- og målorientert gruppeoppgave innen en bestemt tidsramme.
- Få kunnskap om gruppeprosesser, med vekt på samarbeid, konfliktløsing og egenfungering i prosjektgrupper.
- Tilegne seg ferdigheter i muntlig videreformidling av prosjektresultater.

Emne 2.2 Perspektiver på psykiske vansker
Her møter studentene fenomener som i vår kultur forstås som psykiske problemer, psykisk sykdom, samspillvansker eller psykologiske kriser i barn og unges liv. Studentene skal gjøre seg kjent med de mest

utbredte sosiale og psykologiske vanskene barn og unge kan oppleve i vår samtid. Studentene skal tilegne seg ulike faglige forståelser av psykiske og sosiale vansker.

I dette emnet skal studentene:

- Lære å gjøre rede for aktuelle psykiske vansker hos barn, unge og deres familier i vår tid.
- Lære å gjøre rede for ulike faglige forståelser av slike vansker, herunder forhold og erfaringer som kan bidra til psykiske vansker hos barn og unge.
- Lære å kjenne til måter å utforske og kartlegge psykiske påkjenninger og vansker i barn og unges liv.
- Få kjennskap til andre profesjoners forståelser av og tilnærminger til psykiske vansker hos barn og unge.
- Lære å vurdere de sosialpedagogiske implikasjonene av ulike forståelser av og tilnærminger til psykiske vansker hos barn og unge.

Emne 2.3: Sosialpedagogisk arbeid i barneverntjenesten

Studentene skal tilegne seg kunnskap om barnevernloven og andre lover som har særregler om barn. De skal lære seg å anvende lovverket i undersøkelser og vurderinger i barnevernet. Det knytter seg vanskelige avveininger og etiske dilemmaer til arbeid i barneverntjenesten. I dette emnet handler det om å vurdere om den situasjonen barnet er i kan medføre for stor risiko for barnets helse og utvikling. Beslutninger tas i et spenningsfelt mellom barnevernets makt og barn og familiers medvirkning. Aktivitetsfaget underbygger hvordan man kan reflektere over det å etablere relasjoner og initiere tiltak for barnevernets klienter.

I dette emnet skal studentene:

- Lære om lovverket som regulerer arbeidet i barneverntjenesten.
- Få innsikt i hvordan møte barn og voksne på måter som ikke fratar dem verdighet.
- Tilegne seg kunnskap om vurderinger og beslutninger i barneverntjenestens arbeid.
- Utvikle sin evne til å identifisere og reflektere over etiske dilemma.

Emne 2.4 Sosialpedagogisk arbeid i institusjoner

I dette emnet skal studentene bli kjent med institusjonsarenaen som arena for barnevernpedagogens yrkesutøvelse. Dette innebærer å tilegne seg kunnskap om institusjonen som hjem og arbeidsplass og arbeidsprosessen i en målrettet miljøterapi. Samhandling og åpen kommunikasjon i hverdagsliv og organiserte aktiviteter er sentralt. Studentene skal ha kunnskap om atferdsproblemer blant barn og unge. Studentene skal ha kjennskap til at aktiviteter og estetiske uttrykk som musikk, billedanalyse, spill med dukker, foto og fysisk fostring er viktige bestanddeler i aktivt utøvende miljøarbeid.

I dette emnet skal studentene:

- Få forståelse for hva slags organisatoriske forhold som må være tilstede for at institusjoner skal kunne være arena for godt sosialpedagogisk arbeid.
- Få kunnskap om det å planlegge, tilrettelegge, iverksette og evaluere målrettet miljøterapi.
- Få kjennskap til ulike teoretiske plattformer og programmer for miljøterapeutisk arbeid.
- Få forståelse for nødvendigheten av god kommunikasjon og tett kollegialt samarbeid som forutsetning for god miljøterapi.
- Få kompetanse i å anvende aktiviteter i det daglige arbeidet.

Emne 2. 5: Profesjonelle samtaler

I dette emnet skal studentene utdype sine kunnskaper og utvikle ferdigheter i kommunikasjon og samhandling med enkeltpersoner og familier. Ulike temaer i kommunikasjonsteori blir presentert i forelesninger. I seminaret arbeides det også i små grupper sammen med øvingslærere. Trening og bruk av

rollespill er et vesentlig kjennetegn ved virksomheten i gruppene.

I dette emnet skal studentene:

- Utvikle kompetanse i å samhandle med medmennesker slik at det oppnås gjensidig forståelse og konstruktiv kontakt og relasjon.
- Få kunnskap om egne kommunikasjonsferdigheter.
- Lære å kommunisere med mennesker med ulik etnisk, religiøs og kulturell bakgrunn.
- Utvikle kunnskap om og årvåkenhet for hvordan egne samspillferdigheter påvirker relasjonen til barn og ungdom og deres familier.
- Få kunnskap om samarbeid og konfliktløsning.

Tredje studieenhet: Barnevernpedagogens praksis og yrkesrolle - fordypning

Emne 3.1 Praksis i det sosialpedagogiske feltet

I praksisstudiet skal studentene ha veiledet praksis i det sosialpedagogiske arbeidsfeltet, særlig i førstelinjetjenesten, barneverns- og behandlingsinstitusjoner. Studentene skal øves opp i arbeidsoppgaver som er relevant for barnevernpedagoger. Studentene mottar fortrinnvis veiledning av ansatte i egen yrkesgruppe. I aktivitetsfaget får studentene velge mellom musikk, dukkeverksted, billedanalyse, foto eller fysisk fostring.

I dette emnet skal studentene:

- Tilegne seg yrkesrettet erfaring gjennom å være i praksis under kyndig veiledning.
- Få kunnskap om profesjonelt sosialpedagogisk arbeid på ulike yrkesfelt.
- Oppøve evnen til etisk refleksjon, utvikle etisk handlingsberedskap og tilegne seg kunnskap om etiske dilemmaer på samfunnsplan.
- Bli kjent med aktuelle problemstillinger om spesielle grupper av minoriteter og innvandrere som barnevernpedagoger kommer i kontakt med i sitt arbeid.
- Få mulighet til å lære mer og fordype seg i ett av aktivitetsfagene. De får her kjennskap til hvordan bruke aktivitetsfag og estetiske uttrykk i sosialpedagogisk arbeid.
- Få kjennskap til hvordan aktiviteter, lek og estetiske uttrykk er en del av barn og unges symbolske kommunikasjon.
- Tilegne seg kunnskap om og erfaring i å delta i profesjonelt sosialpedagogisk arbeid.
- Gjennomføre praktiske øvelsesoppgaver slik at de får kompetanse i temaer som observasjon og systematisk arbeid.
- Tilegne seg kunnskap i å skrive rapporter som journalnotater, utkast til fylkesnemndrapport, møtereferater, leserinnlegg i media; møteledelse; tverrfaglig samarbeid; og samtaler med barn og unge og deres familier i et tverrkulturelt miljø.

Emne 3.2 De vanskelige beslutningene

Barnevernpedagogen skal delta i å ta vanskelige beslutninger i barn og unges liv. I dette emnet skal studentene ha innføring og trening i fylkesnemndas arbeid. De skal ha kunnskap om flytteprosessen og arbeidet med barn, biologisk familie og fosterforeldre når barn må flytte i fosterhjem og institusjon.

I dette emnet skal studentene:

- Få innblikk i og forståelse for fylkesnemndas arbeid og de utfordringer som barnevernpedagogen møter i fylkesnemnda.
- Få kunnskap om fosterhjemsarbeid.

- Kjenne reglene og det faglige arbeidet med adopsjon.
- Lære om de utfordringene det medfører at barn og unge må flytte enten som følge av en omsorgsovertakelse, atferdsvedtak eller som ledd i en overgang til en selvstendig tilværelse

3.3 Fordypning i aktuelle temaer
I dette emnet skal studentene:

- Tilegne seg kunnskap og forståelse for mer spesialiserte tema som er aktuelle for barnevernpedagogers arbeidsområde.

Emne 3. 4 Barnevernpedagogen i samfunnet
Studentene skal være oppdatert om hva som skjer med barn i samfunnet. Emnet skal gi samfunnsmessige perspektiver på ulike sider ved barnevernpedagogens arbeid. Er de politiske/ideologiske, økonomiske og organisatoriske rammene for sosialpedagogisk arbeid i endring? Hvordan kommer slike endringer til uttrykk i forhold til sosialpolitikk og lovgivning, barnevernpedagogenes ulike arbeidsfelt, ledelses- og organisasjonskultur innen arbeidsfeltet og barnevernpedagogens rolle i forhold til politikere og administrasjon innen ulike arbeidsfelt?

I dette emnet skal studentene:

- Utvikle kritisk bevissthet rundt ulike sider ved barnevernpedagogens samfunnsmessige roller.

Aktuelle tema kan være:

- Barnevernets samfunnsmessige legitimitet.
- Barnevernet i mediebildet.
- Den historiske utviklinga av skillet mellom privat- og offentlig sfære i samfunnet.
- Ulike menneske- og samfunnssyn i forhold til sosialpedagogisk teori og metode.
- Sosialpedagogikk, forebygging og sosial utjevning.
- Barnevernets lokale organisering og tverretatlig samarbeid.

Hovedstruktur for deltidsstudiet

Deltidsstudiet er basert på at studenten det meste av studietiden er i arbeid. Studiet er lagt opp over 8 semestre eller 4 år. I det følgende vil studieforløpet bli omtalt som 1.- 4.studieår. Deltidsstudiet forutsetter stor grad av egeninnsats i form av selvstudium. Organisatorisk innebærer dette intensive studiesamlinger på 1-2 uker, deltakelse i regionale, selvstyrte kollokviegrupper, oppgaver som forberedelse til undervisning på studiesamlinger og arbeidskrav som sendes inn for kommentering av faglærer(e) eller som legges til rette for studentmedvirkning i vurderingen.

Det blir tatt i bruk IKT-basert fjernundervisning med innlagt skriftlig kommunikasjon med medstudenter og lærere. Det fjerde året er organisert som et heltidsstudium på 60 studiepoeng. Studiepoengene fordeler seg med 40 studiepoeng årlig i de tre deltidsårene.

Det blir utarbeidet egen undervisningsplan for deltidsstudiet. Denne vil bli oppdatert og tilpasset den nye strukturen (se utfyllende bestemmelser for angivelse av eksamen og arbeidskrav det enkelte året).

Studieår	Studieperioder	Emne	Studiepoeng	Arbeidskrav	Pensum
1. studieår	4 samlinger på 1-2 uker	1.1 1.2 1.3			
Sum			40	6-8	
2. studieår	4 samlinger på 1-2 uker + praksis på egen arbeidsplass Prosjekt *	1.4 1.5 2.1 2.2			
Sum			40	4-5	
3. studieår	4 samlinger på 1-2 uker	2.3 2.4 2.5			
Sum			40	2-4	
4. studieår Høstsemester Vårsemester	Fulltid Praksis og seminarer Studieperiode på 12-15 uker	3.1 3.2 3.3 3.4	30 10 10 10		
Sum			60	2-4	
Sum			180	14-21	14 460

* Prosjekt påbegynnes på 3. samling i andre studieår og avsluttes før semesterslutt.
Selvvalgt pensum inngår.

Arbeidsmåter på heltids- og deltidsstudiet

Studentaktive læringsformer

Bachelorstudiet i barnevern legger vekt på allsidige og studentaktive læringsformer. Arbeidsmåter som sosialpedagogisk praksis og egenaktivitet, mappe, deltakelse på forelesninger, arbeid i grupper, arbeidskrav, samtaletrening, utfoldelse av kreativitet og nysgjerrighet skal bidra til å nå målsettingene for studiet. Ved barnevernpedagogutdanningen har vi innført lærerassistent-ordninger. Det innebærer at viderekomne studenter støtter læringsprosessene til nybegynnere.

Ansvar for egen læring

Kunnskaper og ferdigheter i innhenting av informasjon, kritisk utvelgelse, bearbeiding, strukturering og formidling stiller krav til studenten om å dyktiggjøre seg i studiemetodikk og trene på muntlig og skriftlig framstilling. Den enkelte studenten må selv være aktivt deltakende i samspill med medstudenter. Ansvar for organisering av egen læring og ansvar for egen og medstudenters faglige og personlige utvikling står sentralt. Arbeidsmåtene som velges skal tilpasses denne målsettingen og utfordre studentens verdier, holdninger, følelser, intellekt, kreativitet og evne til samspill.

Arbeid i grupper

I studieforløpet forventes det at studentene organiserer seg i studiegrupper (kollokviegrupper). Gruppearbeidet har som formål å være et forum for bearbeiding av og refleksjon over stoff innhentet ved

lesning, forelesninger, praksis eller praktiske øvelser. På denne måten vil studentene kunne trekke inn egne kunnskaper, erfaringer og opplevelser og knytte disse opp mot ny kunnskap og erkjennelse. Gruppen kan også være et forum for forberedelse til undervisning eller oppgaver som skal gi et resultat skriftlig eller muntlig. En viktig side ved denne arbeidsmåten er den læring som skjer gjennom gruppeprosessen hvor evne til samhandling utfordres og utvikles.

Som ledd i studentsosialiseringen inndeles studentene i basisgrupper ved studiestart. Formålet med basisgruppene er å skape tilhørighet, utvikle ferdigheter i å organisere egen læring, utvikle relasjonsferdigheter som er relevant for yrkesutøvelsen og bearbeide, integrere og skriftliggjøre fagstoff. Gruppene tildeles en veileder. Basisgruppene på deltidsstudiet har 10 timers møter mellom samlingene som et arbeidskrav. I 2. og 3. studieenhet vil det dannes andre grupper knyttet til prosjekt, dialogseminar og kommunikasjonsseminar.

Forelesninger

Forelesningen har som formål å hjelpe studenten til å strukturere lærestoffet og få tak på vesentlige deler av dette. Den skal være et supplement til pensum med stoff fra andre kilder, formidle nytt ikkepublisert stoff, peke på tverrfaglige sammenhenger, samt motivere til kritisk, kreativ tenkning og nysgjerrighet. Forelesningene kan også brukes til å gjøre rede for/forklare vanskelig stoff. Forelesningsformen krever at studentene er forberedt og kan bidra med spørsmål eller problemstillinger.

Oppgaveskriving og andre oppgaver

Arbeidskrav og andre oppgaver har som formål å trene skriftlig og muntlig ferdighet og evne til å innhente kunnskap for å kunne analysere, vurdere, organisere og framstille denne på en forståelig måte. Arbeidskravene og andre oppgaver kan være individuelle eller bli gitt som gruppeoppgaver. Arbeidskravene er obligatoriske. Andre oppgaver gis i tillegg til og gjerne som forberedelse til undervisning. Gjennom studiet stilles økende krav til nivå og omfang av arbeidskravene. Oppgaveskriving skal også gi studentene øvelse i skriftlig framstilling i sosialpedagogisk arbeid i institusjoner og barneverntjeneste.

Mappe

Etter at Kvalitetsreformen for høyere utdanning ble vedtatt har mange utdanningsinstitusjoner innført mappe både som arbeids- og eksamensform. Gjennom studiet samler studentene sine arbeidskrav (obligatoriske oppgaver) i en arbeidsmappe. Det vektlegges at studentene skal få tilbakemeldinger på sine arbeider underveis enten av lærer eller medstudenter. Dette kalles formativ vurdering. Mappe som læringsform er et forsøk på å gjøre vurderingssituasjonen mer relevant for det en ønsker at studentene skal lære. Den skal gi studenten tilbakemelding om hvor en står og stimulere til videre læring. Poenget med løpende mappevurdering er at både student og lærer effektivt kan få et inntrykk av studentens faglige utvikling. Vurderingen blir også en prosess, integrert i undervisningsforløpet. Denne formative prosessen skal ikke forveksles med en summativ vurdering som er en vurdering av om studenten har nødvendige kvalifikasjoner (se under eksamen).

Prosjektarbeid

Et hovedpoeng med prosjektarbeid er at studenten får større ansvar for egen læring. I prosjektarbeidet skal studentene få øvelse i å gjennomføre en undersøkelse med innsamling av data, analysere og få erfaring med utskriving av et større arbeid. Studentene skal legge fram et prosjekttema og en skriftlig problemformulering som det gis veiledning på. Studentene skal utvikle sentrale ferdigheter når det gjelder refleksjon og tilegne seg et kritisk forhold til det de holder på med. Det er utarbeidet egne retningslinjer for prosjektoppgaver. Prosjektperioden gir mulighet for studieopphold i et annet land. Dette er en særlig stor utfordring til selvstendig arbeid. Studentene må forholde seg til andre veiledere, lover, kultur mv.

Praksisstudier

Sentral arbeidsmåte i praksisstudiet er direkte arbeid med barn, unge og deres familier i kombinasjon med fast veiledning fra profesjonelle yrkesutøvere. Studentene tilbringer tiden i barnevernpedagogens arbeidsfelt og får opplæring i relevante arbeidsoppgaver. Opplæringen foregår i samspill med klienter, veiledere og andre fagpersoner. Det settes opp læringsplan tilpasset forutsetningene til den enkelte studenten og mål for den enkelte praksisperiode. Veiledningen benyttes blant annet til å utvikle forståelse mellom teori og praktisk sosialpedagogisk arbeid og til å øve opp evnen til refleksjon over egen handlingskompetanse. Se eget reglement for praksis.

Den profesjonelle samtalen

Samtaler inngår som et tverrfaglig emne gjennom hele studieforløpet. Det benyttes ulike arbeidsformer. Det blir gitt forelesninger med plenums- og gruppediskusjoner. Særlig i andre studieår arbeider studentene for en stor del i mindre grupper med fast veileder. Her drives praktisk øving i sentrale ferdigheter i hjelpsom kommunikasjon. Studentene trener på å bruke ulike tilnærmingsmåter i forhold til barn, ungdom og voksne som er i vanskelige livssituasjoner. Dette skjer i form av rollespill med eller uten videoopptak med påfølgende analyse av egen samhandling med andre.

Veiledning

Faglig veiledning er en læringsform som blir gitt både individuelt og i gruppe. Faglig veiledning gis blant annet på skriftlige oppgaver, ved temaer i praksisstudiene, i prosjektarbeid, på bacheloroppgaven og andre studentarbeider. Veiledning skiller seg fra vanlig undervisning hvor læreren forbereder tema og problemstillinger. I veiledning tar vi som regel utgangspunkt i et stykke arbeid studenten utfører og/eller et faglig tema vedkommende er opptatt av. Studenten legger fram opplevelser, erfaringer og læringsbehov i samband med sin studievirksomhet. Veiledning har dermed preg av læring ved deltakelse.

Fjernundervisning (deltidsstudiet)

Fjernundervisning er mest aktuelt for deltidsstudiet som i stor grad bruker denne arbeidsformen i kombinasjon med studiesamlinger. Oppgaver og annet materiell vil bli lagt ut på nettet. Det blir opprettet diskusjonsgrupper som særlig basisgruppene kan dra nytte av i kontakt seg i mellom og med sin veileder.

Arbeidsform på studiesamlinger (deltidsstudiet)

Intensive studiesamlinger på 1-2 uker organiseres for deltidsstudentene 3-4 ganger hvert studieår. Arbeidsformen på studiesamlingene er verksted-/seminarpreget. Det innebærer at studentene tar med seg spørsmål og problemstillinger fra sitt selvstudium og fra arbeid i regionale grupper som ønskes belyst og drøftet i undervisningen. En stor del av undervisningen på samlingene har som formål at studentene skal trene seg i samarbeid og kommunikasjon gjennom rollespill, muntlig framlegging og dialog mellom studentene og mellom studenter og lærere.

Arbeidskrav og obligatorisk nærvær

Alle arbeidskrav fastsatt i fagplanen må gjennomføres og leveres innen gitt frist. Oversikt over arbeidskrav for hvert studieår finnes i undervisningsplanen som legges på ClassFronter. All deltakelse i nærværspliktig undervisning må oppfylles til gitt tidspunkt.

Heltidsstudiet

<u>1. studieår.</u>
4-8 skriftlige arbeidskrav.

Obligatorisk nærvær:
Oppstartseminar, aktivitetsfag, dialogseminar samt praksisstudium med tilhørende seminarer.

2. studieår.
4-6 skriftlige arbeidskrav.

Obligatorisk nærvær:
Prosjekt, kommunikasjonsseminar og aktivitetsfag.

3. studieår.
3-5 skriftlige arbeidskrav.

Obligatorisk nærvær:
Praksisstudium med tilhørende seminarer, aktivitetsfag.

Deltidsstudiet

1.studieår.
6-8 innsendingsoppgaver.

Obligatorisk nærvær:
Basisgrupper, oppstartseminar, aktivitetsfag og dialogseminar.

2. studieår.
4-5 innsendingsoppgaver inklusive prosjektrapport.

Obligatorisk nærvær:
Praksisstudium med tilhørende seminarer, danne prosjektgrupper og prosjektarbeid, basisgrupper, aktivitetsfag og dialogseminar.

3. studieår.
2-3 innsendingsoppgaver.

Obligatorisk nærvær:
Seminarer med kommunikasjonslæring, aktivitetsfag.

4. studieår.
2 – 3 innsendingsoppgaver.

Obligatorisk nærvær:
Praksisstudium med tilhørende seminarer, kommunikasjonsseminar og aktivitetsfag.

Vurdering av arbeidskrav

De skriftlige arbeidskrav vurderes av en faglærer og/eller medstudenter. Det gis skriftlig og/eller muntlig tilbakemelding. Alle arbeidskrav som leveres inn skal kommenteres av lærere eller medstudenter.
Når det i et arbeidskrav stilles krav om deltakelse i gruppearbeid, er dette oppfylt først når studenten har deltatt aktivt og regelmessig i gruppens arbeid. Gruppen skal bekrefte at de enkelte medlemmer har fylt dette kravet gjennom en skriftlig erklæring. Erklæringen underskrives av alle i gruppen og leveres sammen med arbeidskravet. Ved gruppearbeidskrav gjelder samme ordning for eventuell omarbeiding som ved individuelle besvarelser. Studenter som ikke overholder frist for innlevering uten å ha fått utsettelse, har

ikke krav på tilbakemelding på besvarelsen.

Frist for innlevering av arbeidskrav skal framgå av timeplan/undervisningsplan. Kullansvarlig, eventuelt studieleder kan etter søknad innvilge utsettelse av innlevering av arbeidskrav. Det må foreligge helt spesielle grunner til utsettelse av innlevering.

Obligatorisk undervisning

Begrunnelsen for krav om tilstedeværelse er at studenten på den måten tilegner seg en kompetanse som både er en del av formålet med studiet og som ikke kan prøves til eksamen. Nærværsplikten ansees som oppfylt dersom studenten har vært tilstede minst 75 % av undervisningstiden i de obligatoriske enhetene. Den enkelte student har selv ansvar for å få dokumentert sin tilstedeværelse. Studenter som ikke kan dokumentere sin tilstedeværelse i obligatorisk undervisning får ikke godkjent arbeidskravet. Det må foreligge helt spesielle grunner dersom en student skal kunne gis dispensasjon i form av et alternativt arbeidskrav. Slik dispensasjon gis av studieleder i samråd med kullansvarlig og faglærer.

Prosjektarbeid

Prosjektarbeid foregår i grupper med 5-8 deltakere. Det dannes et eget prosjektutvalg som har ansvar for gjennomføring av prosjektperioden. Prosjektutvalget kan godkjenne grupper med færre eller flere deltakere når spesielle grunner tilsier det. Prosjektutvalget består av en lærer og en student med vararepresentant fra hver utdanning (bachelor i barnevern og bachelor i sosialt arbeid). Prosjektutvalget har ansvar for den tekniske gjennomføringen av prosjektarbeidet. Utvalget godkjenner tema for prosjektgruppen og foreslår opplegg for evaluering av prosjektarbeidet.

Prosjektgruppen skal fortrinnsvis ha en av høgskolens lærere som veileder. Alternativt kan ekstern veileder godkjent av Høgskolen oppnevnes. Prosjektgruppen har rett og plikt til å delta i veiledning 1,5 timer hver 14. dag. Veileder kan dispensere fra kravet når dette er rimelig. Mål for arbeidet, tema og problemstilling, arbeidsplan, framdriftsplan og eventuell avtale med eksterne instanser skal drøftes med veileder. Utkast til ferdig rapport skal legges fram for veileder minst en uke før innleveringsfristen. Prosjektgrupper som er i utlandet, skal ha kontakt med veileder i Norge minst hver 14. dag.

Tema for prosjektet skal velges ut fra en vurdering av hva som er faglig relevant i forhold til barnevernpedagogens og sosionomens utdanning og arbeidsområder. Pensum er 800 sider, hvorav 300 sider er obligatorisk og 500 sider er selvvalgt og skal knyttes til temavalg for prosjektrapporten.

Prosjektarbeidet skal føre frem til en rapport på minst 30 sider, maksimum 70. Rapporten kan gjøres mindre omfattende hvis det i stedet produseres video, film eller lignende. Minimumslengden avklares da med prosjektutvalget. Opphavsrett til resultatet av prosjektarbeidet er regulert av åndsverksloven.
På omslaget til prosjektoppgaven skal det stå: "Utarbeidet av en gruppe studenter ved Høgskolen i Oslo, avd. for økonomi-, kommunal- og sosialfag år __. Høgskolen har intet ansvar for synspunkter eller innhold i oppgaven. Framstillingen og synspunktene står utelukkende for studentgruppens regning og ansvar."
Prosjektgruppen har således råderett over oppgaven og avgjør spørsmål om eventuell publisering, eventuelt begrenset av kontrakt som gruppen har inngått på forhånd med samarbeidspartnere og institusjoner.

Hvis prosjektarbeidet skjer i samarbeid med, eller på oppdrag av utenforstående instans, skal det inngås skriftlig kontrakt mellom prosjektgruppen og denne instansen. Før kontrakt sluttes, skal instansen være gjort kjent med dette reglementet. I den grad instansen ønsker å innskrenke prosjektgruppens rettigheter etter dette reglementet, skal dette være klart uttrykt i kontrakten. Veileder skal påse at kontrakten er inngått og at instansen er gjort kjent med dette reglementet.

Veileder skal gi en skriftlig sluttvurdering av gruppens arbeid og produkt. Vurderingen bør om mulig foreligge når prosjektet fremlegges, eller senest 1 uke etter framleggingen. Prosjektgruppen skal evaluere gruppeprosessen ved å utarbeide en 3 til 4 siders evaluering/analyse av prosjektgruppens interne fungering i løpet av perioden. Dette notatet skal gjennomgås og drøftes med veileder.

Regler for studieprogresjon

Alle arbeidskravene og alt obligatorisk frammøte som er fastsatt i fagplanen for de enkelte studieår må være godkjent for at studenten skal kunne framstille seg til eksamen eller begynne på praksisstudiet og prosjekt. Praksis må i sin helhet være fullført og bestått i tråd med reglementet i denne fagplanen for at studentene kan avlegge eksamen eller fortsette i påfølgende studieår. Ved sykdom eller lignende må halve praksisperioden eller mer være godkjent for at studentene kan fortsette i påfølgende studieår.

Eksamen for det enkelte studieår må i sin helhet være bestått for at studenten skal kunne fortsette i påfølgende studieår/semester. Alle eksamener må også være bestått for at studenten skal kunne starte på praksis.

Studenter ved 1. år heltid som ikke består skriftlig skoleeksamen i første semester, kan gjennomføre første gangs praksis i vårsemesteret. Studentene må allikevel bestå denne eksamen for å kunne fortsette i 2. studieår. Ny / utsatt eksamen arrangeres på slutten av vårsemesteret.

Vurdering

Eksamen avvikles i henhold til bestemmelsene i Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Eksamensoppgavene vil ta sitt utgangspunkt i emner som det er undervist i, litteratur (obligatorisk og selvvalgt pensum) studentarbeider og i praksisstudiet. Relevante lover skal være tilgjengelig i eksamenslokalene ved muntlig eksaminering. Ved barnevernpedagogstudiet avholdes integrerte eksamener, og det er derfor ikke grunnlag for å innvilge fritak for eksamener. Eksamen skal normalt besvares på norsk.

Mappe som vurderingsform

Eksamen er en summativ vurdering hvor utdanningen/skolen skal undersøke om målene er nådd og studentene har tilegnet seg nødvendig kompetanse. Den summative vurderingen skal sikre at utdanningsinstitusjonen kan gå god for at studenten har de nødvendige kvalifikasjoner. Når mappe legges til grunn for eksamen tas det utgangspunkt i de arbeidene som studentene har gjort underveis i studiet.

Denne eksamenen kan gjennomføres på ulike måter, for eksempel:

- hele mappen kan innleveres for sensurering
- deler av mappen kan trekkes ut i såkalt presentasjonsmappe
- skolen kan bestemme hvilke arbeidskrav skal legges i presentasjonsmappe og/eller studentene kan velge arbeidskrav til presentasjonsmappen
- hjemmeeksamen kan bygge på tidligere arbeidskrav i arbeidsmappen
- arbeidsmappe eller presentasjonsmappe kan danne grunnlag for muntlig eksamen
- hele eller deler av arbeidsmappen kan danne grunnlag for skoleeksamen, en form for "åpen bok" eksamen

Eksamen det enkelte studieåret for heltidsstudiet

1. studieår:

Det avholdes en eksamen i slutten høstsemesteret og en i slutten av vårsemesteret.

Eksamenen i høstsemesteret er en skriftlig skoleeksamen på 5 timer. Fire temaer offentliggjøres for studentene en uke før eksamen, og ett av disse temaene vil bli trukket ut som grunnlag for den skriftlige skoleeksamenen. Eksamenen utgjør 30 studiepoeng og sensureres med "Bestått" / "Ikke bestått". Eksamenen sensureres av interne og eksterne sensorer.

Eksamenen i vårsemesteret er mappevurdering og muntlig eksamen. Mappen skal inneholde arbeider fra alle emner i 1. studieår og er utgangspunkt for muntlig eksamen. Det vil ved muntlig eksamen også bli gitt spørsmål fra pensum. Eksamenen utgjør 30 studiepoeng og sensureres med gradert karakterskala fra A til F. Det gis separate karakterer på mappevurderingen og den muntlige eksamenen og karakterene slås sammen til slutt med lik vekting. Mappevurdering og muntlig eksamen sensureres av interne og eksterne sensorer.

Studenter tar ny/utsatt eksamen i den/de eksamensdelene som ikke er bestått. Studenter som stryker på mappevurderingen kan ikke fremstille seg til muntlig eksamen, men må ved ny/utsatt eksamen levere mappe med nye eller forbedrede arbeider og så fremstille seg til muntlig eksamen. Det vil ved semesterstart bli gitt nærmere informasjon om praktiske forhold ved denne eksamenen.

2. studieår:

Eksamenen i andre studieår er mappevurdering og muntlig eksamen. Mappen med fastsatte arbeider leveres mot slutten av 2. studieår, og enkelte av arbeidene i mappen vil bli trukket ut til muntlig eksamen. Det vil ved muntlig eksamen bli gitt spørsmål fra disse mappearbeidene og fra pensum. Eksamen er på 60 studiepoeng og vurderes med gradert karakterskala fra A til F. Det gis en samlet karakter på mappevurdering og muntlig eksamen. Mappevurdering og muntlig eksamen sensureres av interne og eksterne sensorer.

Studenter som stryker på eksamen må ved ny/utsatt eksamen levere ny mappe med nye eller forbedrede arbeider og så framstille seg til muntlig eksamen. Det vil ved semesterstart bli gitt nærmere informasjon om praktiske forhold ved denne eksamen.

3. studieår:

Eksamen i 3. studieår er en bacheloroppgave som utgjør 15 studiepoeng og muntlig eksamen som utgjør 45 studiepoeng. Muntlig eksamen tar utgangspunkt i obligatorisk og selvvalgt pensum, samt bacheloroppgaven. Selvvalgt pensum er primært knyttet til bacheloroppgaven. Det benyttes gradert karakterskala fra A til F, og det gis separate karakterer for bacheloroppgaven og den muntlige eksamenen. Det benyttes interne og eksterne sensorer. Studenter som ikke består bacheloroppgaven kan ikke framstille seg til muntlig eksamen.

Eksamen det enkelte studieåret for deltidsstudiet

1. studieår:

Eksamenen i første studieår er en skriftlig skoleeksamen på 5 timer. Fire temaer offentliggjøres for studentene en uke før eksamen, og ett av disse temaene vil bli trukket ut som grunnlag for den skriftlige skoleeksamenen. Eksamenen utgjør 30 studiepoeng og sensureres med "Bestått" / "Ikke bestått". Eksamenen sensureres av interne og eksterne sensorer.

2. studieår:

Eksamenen for 2. studieår er mappevurdering og muntlig eksamen som arrangeres i slutten av høstsemesteret. Mappen er utgangspunkt for muntlig eksamen, men det vil ved muntlig eksamen også bli gitt spørsmål fra pensum. Eksamenen utgjør 30 studiepoeng og sensureres med gradert karakterskala fra A til F. Det gis separate karakterer på mappevurderingen og den muntlige eksamenen og karakterene slås sammen til slutt med lik vekting. Mappevurdering og muntlig eksamen sensureres av interne og eksterne sensorer.

Studenter tar ny/utsatt eksamen i den/de eksamensdelene som ikke er bestått. Studenter som stryker på mappevurderingen kan ikke fremstille seg til muntlig eksamen, men må ved ny/utsatt eksamen levere mappe med nye eller forbedrede arbeider og så fremstille seg til muntlig eksamen. Det vil ved semesterstart bli gitt nærmere informasjon om praktiske forhold ved denne eksamenen.

3. studieår:

Eksamenen i tredje studieår er mappevurdering og muntlig eksamen. Mappen med fastsatte arbeider leveres mot slutten av høstsemesteret, og enkelte av arbeidene i mappen vil bli trukket ut til muntlig eksamen. Det vil ved muntlig eksamen bli gitt spørsmål fra disse mappearbeidene og fra pensum. Eksamen er på 60 studiepoeng og vurderes med gradert karakterskala fra A til F. Det gis en samlet karakter på mappevurderingen og den muntlige eksamenen. Mappevurdering og muntlig eksamen sensureres av interne og eksterne sensor.

Studenter som stryker på eksamen må ved ny/utsatt eksamen levere ny mappe med nye eller forbedrede arbeider og fremstille seg til muntlig eksamen. Det vil ved semesterstart bli gitt nærmere informasjon om praktiske forhold ved denne eksamenen.

4. studieår.

Eksamenen i 4. studieår er en bacheloroppgave som utgjør 15 studiepoeng og muntlig eksamen som utgjør 45 studiepoeng. Muntlig eksamen tar utgangspunkt i obligatorisk og selvvalgt pensum, samt bacheloroppgaven. Selvvalgt pensum er primært knyttet til bacheloroppgaven.

Begge eksamener arrangeres i vårsemesteret. Det benyttes gradert karakterskala fra A til F og det gis separate karakterer for bacheloroppgave og muntlig eksamen. Det blir benyttet interne og eksterne sensorer. Studenter som ikke består bacheloroppgaven kan ikke framstille seg til muntlig eksamen.

Spesielt om bacheloroppgaven for hel- og deltidsstudiet

Studenten skal velge tema for bacheloroppgaven innen hovedemnet sosialpedagogisk arbeid med barn og unge. Studenten må foreta en avgrensing av tema som er relevant for barnevernpedagogens arbeidsfelt. Innleveringsfrist for det valgte tema samt nærmere retningslinjer for arbeid med bacheloroppgaven vil foreligge i undervisningsplanen. Det vil bli gitt veiledning til studentene. Selvvalgt pensum bør knyttes til bacheloroppgaven. Lengde på oppgaven skal være maksimum 25 sider (1800 tegn pr. side). Oppgaven leveres maskinskrevet og i 3 eksemplarer. Innleveringsfrist blir kunngjort i semesterplanen.

Dersom bacheloroppgaven ikke er bestått, har studenten ved ny/utsatt eksamen rett til å levere en bearbeidet oppgave til ny sensurering. Studenter som ikke består ny/utsatt eksamen, må ved neste ordinære eksamen levere ny bacheloroppgave basert på en ny problemstilling. Studenter som ikke består muntlig eksamen må gjennomføre ny/utsatt muntlig eksamen basert på opprinnelig bacheloroppgave, obligatorisk og selvvalgt pensum.

Reglement for praksis

Generelt om praksis

Høgskolen har ansvar for oppfølging av studenter i praksis og foretar praksisbesøk ved behov. Innen høgskolens geografiske praksisområde skal høgskolen tilby veiledеropplæring.

Det vises til Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo, og spesielt §16 "Veiledet praksis og antall forsøk.

Arbeidsoppgaver og læringsavtale

Utgangspunktet for arbeidsoppgaver for studenten er de oppgaver som det er vanlig at barnevernpedagoger har på arbeidsstedet. Studentens arbeidsoppgaver skal være varierte og ligge innenfor det sosialpedagogiske arbeidsområdet. Med utgangspunkt i de daglige gjøremål skal studenten utfordres til å se sammenhengen mellom institusjonens arbeidsoppgaver og de overordnete problemstillinger som omhandler mål, rammer og arbeidsmåter ved institusjonen.

Studentens læringsmål skal formuleres i en læringskontrakt mellom student, veileder og praksisplass. Fastsetting av konkrete arbeidsoppgaver, arbeidstid og studiedager for studenten skal planlegges av veileder og student i fellesskap, og skal framgå av læringskontrakten.

Studenten må rette seg etter vanlige normer og regler som gjelder i arbeidslivet. Det henvises til regler i avtaleverket og arbeidsmiljølovens bestemmelser. Dersom praksisstedet har eget personalreglement, må studenten rette seg etter de deler som regulerer atferd i tjenesten. Studenten skal gjøres kjent med sin taushetsplikt og avgi skriftlig taushetsløfte etter ankomst til praksisstedet. Studenten må følge de yrkesetiske retningslinjer for barnevernpedagoger. Det forutsettes at studenten er kjent med disse retningslinjene.

Arbeidstid og krav til nærvær på praksisstedet

Fastsetting av studentens arbeidstid tar utgangspunkt i den arbeidstid som er gjeldende innenfor det aktuelle arbeidssted. På arbeidssteder hvor det følges en døgnkontinuerlig turnus bør det være en rimelig fordeling mellom dagarbeid og kveldsarbeid. Retningsgivende for studenter i full stilling er 2 kvelder per uke og ikke mer enn hver 3. helg. Nattarbeid skal ikke inngå i studentens arbeidstid. Ved fastsetting av arbeidstid som går utenom dette reglementet skal det avtales med den enkelte studenten på forhånd. Studenter i full stilling skal ha en studiedag per uke.

Praksisperioden er obligatorisk, og fravær godtas bare i forbindelse med sykdom og/eller permisjoner innvilget av høgskolen. Permisjoner gis bare i helt tvingende tilfeller, og aldri ut over en uke. Permisjonstiden må arbeides inn igjen.

I praksisperioden er maksimumsgrensen for fravær 10 dager inkludert fravær p.g.a. eventuelle tillitsverv. Obligatoriske praksisrelaterte seminarer som avholdes på høgskolen inngår ikke i de 10 dagene. Fravær utover dette må avtales med høgskolen, slik at det kan avtales når og på hvilken måte overskytende fravær skal tas igjen.

Ved avbrudd i praksisstudiet p.g.a. sykdom eller andre tvingende grunner, må minst halvparten av praksisperioden være gjennomført og godkjent før studenten kan fortsette studiet. Den resterende delen av praksisstudiet skal tas igjen snarest mulig. Ved avbrudd i praksisperioden, bør den delen som tas igjen

på et senere tidspunkt helst fullføres på det opprinnelige praksisstedet.

Veiledning

For hver student oppnevnes en praksisveileder. Veilederen skal ha utdanning på høgskolenivå, og bør fortrinnsvis være barnevernpedagog. Veiledningen skal tilrettelegges slik at studenten aktivt kan reflektere over faglige og etiske problemstillinger, samt hva personlig kompetanse og kvalifisering innebærer i praktisk sosialt arbeid. Veilederen skal følge studenten i læreprosessen og aktivt ta ansvar for nødvendig progresjon. Planlegging av arbeidsoppgaver/læringsmål, oppfølging og evaluering av disse og eventuell justering av arbeidsoppgaver/læringsmål hører inn under progresjon i læreprosessen.

Studenten skal ha minimum en veiledningstime per uke (unntatt studenter med praksis på egen arbeidsplass, se neste punkt). Avtale om tidspunkter for veiledning skal fastsettes snarest mulig etter at studenten har begynt i praksis.

Studenten og praksisveilederen har gjensidig ansvar for å forberede innholdet i veiledningstimene. Studenten bør få fortløpende tilbakemelding på fungering i praksis. Studenten skal imidlertid ha en mer omfattende halv- og heltidsvurdering sammen med praksisveileder. Hvis det er naturlig bør også andre ansatte delta. Det skal vurderes i hvilken grad studenten har nådd de læringsmål som framkommer i fagplanen og reglement for ekstern praksis og om studenten har nådd de læringsmål som fastsettes i samarbeid mellom student, veileder og praksissted.

Det utarbeides en praksisrapport. Dette er et internt dokument og kan ikke brukes som arbeidsattest. I praksisrapporten foretas en samlet vurdering av studentens læringsprogresjon og gjennomføring av praksisperioden med utgangspunkt i læringsmål på disse områder:

- Krav til nærvær på praksisstedet
- Vanlige normer og regler i arbeidslivet
- Yrkesetiske retningslinjer for barnevernpedagoger

Spesielt for deltidsstudenter med praksis på egen arbeidsplass

Den enkelte studenten får veiledning i sin regionale gruppe ved en ekstern veileder. Rammen for veiledning er 10 timer i praksisperioden. Denne organiseres med 4-5 møter. Det føres vanlig protokoll fra møter i regionale grupper. Avtale om tidspunkter for veiledning skal fastsettes før studentene påbegynner praksisstudiet. Til praksisperioden knyttes to skriftlige individuelle arbeidskrav som høgskolen utformer.

Vurdering av praksis

Vurdering av praksis skjer i samsvar med Forskrift om studier og eksamen for Høgskolen i Oslo §16. Godkjenning/ikke godkjenning av praksisperioden er enkeltvedtak etter Forvaltningsloven. Formell vurdering knytter seg til gjennomførte og godkjente arbeidskrav, herunder krav om tilstedeværelse i praksis og gjennomføring av veiledning.

Tvil om godkjenning av praksis

Praksisveilederen og/eller avdelingen kan reise tvil om eller foreslå ikke godkjenning av praksis. Når tvil om godkjenning oppstår, eller forslag om ikke godkjenning foreligger, skal dette straks meldes til avdelingen ved studieleder.

Hvis det reises tvil om praksis skal godkjennes, skal studenten gis skriftlig beskjed om dette så raskt som mulig og senest tre uker før praksisperioden er slutt. Før varslet gis skal det innkalles til et møte mellom de berørte parter (student, representant for studiet og representant for praksisstedet). Initiativet til et

slikt møte tas umiddelbart, og høgskolen er ansvarlig for møteinnkalling og gjennomføring av møtet. Det skal føres protokoll. Partene skal gis anledning til å kommentere protokollen. Eventuelle kommentarer skal være skriftlige og sendes høgskolen ved dekanen innen en uke fra protokollen foreligger.

Dersom grunnlaget for tvil om godkjenning tillater det, skal det utarbeides en skriftlig plan for korrigeringer av de forhold som ligger til grunn for tvil om godkjenning. Planen skal i så fall inneholde spesifikke tiltak og ansvarsforhold for iverksetting av slike tiltak. Partene skal bli enige om dato for vurderingsmøte for å vurdere effekten av det korrigerende tiltaket. Dersom det er reist tvil om godkjenning, må studenten vise tilfredsstillende praksis den siste delen av perioden for å bestå.

Dersom høgskolen kommer til at praksis ikke bør godkjennes, skal et begrunnet forslag om dette meddeles studenten skriftlig så raskt som mulig. Deretter skal saken snarest framlegges for praksisutvalget ved avdelingen. Praksisutvalget avgjør om saken er tilstrekkelig belyst, og sørger eventuelt for tilleggsopplysninger. Deretter fatter praksisutvalget endelig vedtak. Vedtaket skal begrunnes skriftlig.

Klage

Vedtak om underkjenning av praksisopplæring kan ikke påklages med mindre det foreligger formelle feil. Dette innebærer at man ikke kan klage på den vurderingen som ligger til grunn for vedtak om underkjenning. Ved klage over formelle feil, se Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo. Klagenemnda ved Høgskolen i Oslo er klageinstans.

Vitnemål skal ikke utstedes før eksternt praksisstudium er godkjent. Studenter som ikke har gjennomført hele studiet, kan få utskrift av eksamensprotokollen for de eksamener og deler av studiet som er bestått.

Ny praksisperiode

Se Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Utestenging

En student som har opptrådt grovt klanderverdig under praksisopplæring kan etter vedtak i Høgskolens styre utestenges fra studiet i inntil 3 år. Se Lov om Universiteter og Høgskoler.

Pensum barnevern heltid

Første studieenhet: Barnevernpedagogen i det forebyggende feltet (4909 sider + 300 sider selvvalgt)

Emne 1.1 Introduksjon til studiet og studentrollen (273 sider)

Bertelsen, Jens. 2001. *Dilemmaer som lærer – om undervisning med læring gjennom dilemmaer.* Samfunnslitteratur. Kap 1. At være i dilemma: 20 s, Kap. 7. Gruppeliv – samarbejde og gruppeproces, 33 s, til sammen 53 s

Garsjø, Olav. 2005. *Studiemetodikk og oppgaveskriving – Om mappeevaluering og veier til god eksamen.* Cappelens Akademisk forlag, 200 s

Taasen, Inger, Havenes, Anton og Lauvås, Per. 2004. *Mappevurdering – av og for læring. Med eksempler fra Helse og Sosialfag* Gyldendal Akademisk forlag kap. 6, 20 s *

Emne 1.2 Hva er sosialpedagogikk? (776 sider)

Aktivitetsfag (336 sider)

Hernes, Leif. Gunnar Horn og Helge Reistad.1995. *Lek, dans og teater.* Oslo, Tell Forlag. s. 9-90 og s. 108 – 175, 147 s

Nybø, Lorentz. 2001. *Aktiviteter og aktivisering i sosialpedagogisk arbeid.* Oslo: Pedkolon ans.s.6 - s.82, 76 s

Nybø, Lorentz. 1999. *Billedskapende arbeid – billedanalyse.* Oslo: Pedkolon ans. S.6 – s. 69, 63 s.

Olsen, Per Arne. (red.) 1998. *Kompendium i musikk.* Oslo, HiO, avd. ØKS, 50 s

Sosialpedagogikk (440 sider)

Gjertsen, Per Åge. 2003. *Sosialpedagogikk.* Oslo: Fagbokforlaget: Oslo. Kap.2, 29 s

Hagen,Gerd. 2000. *Barnevernet under velferdsstaten.* I NOU: *Barnevernet i Norge,* 12 s *

NOU 2000:12 *Barnevernet i Norge* kap. 3 Samfunnsmessige forhold, definisjoner og utviklingstrekk 18 s *

Larsen, Erik. 2004. *Miljøterapi med barn og unge.* Organisasjonen som terapeut. Oslo: Universitetsforlaget. Kap.1 og 3. s.11-22 og s.52-62, 21 s

Levin, Irene. 2004. *Hva er sosialt arbeid.* Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1 og 2, 35 s

Madsen, Bent .2005. *Socialpædagogik*. København, Hans Reitzels Forlag. Kap. 1- 4, 148 s

Mathisen, Roger. 2006. *Sosialpedagogikk som oppdragelses eller sosialiseringsteori.* I *Nordisk*

pedagogikk. Nr.1 s.61- 74, 13 s *

Skjervheim, Hans 2002. *Deltakar og tilskodar* I Mennesket. Oslo, Universitetsforlaget. Første utgave. 15 sider.

Aagre,Willy. 2003. *Ungdomskunnskap.* Hverdagslivets kulturelle former. Oslo: Fagbokforlaget, 164 s

Emne 1.3 Oppvekst i historisk, sosial og kulturell kontekst (1625 sider)

Juss (204 sider)

Holgersen, Gudrun og Marianne Tellefsen 2006. *KF Oppvekst* i KF Infoserie. Oslo: Kommuneforlaget, ca. 150 s

Arnason, Agust Thor. 2004. *Den gode staten: Menneskerettigheter i Norden* i Nordisk Tidsskrift for Menneskerettigheter, 6 s *

NOU 1993:18 *Oversikt over den nasjonale og den internasjonale menneskerettighetsbeskyttelsen,* s. 19-33, 14 s *

NOU 2000:12 kap. 18. *Barnevern og menneskerettigheter*, 7 s *

Smith, Lucy 1991. *Barn, foreldre og menneskerettigheter*, Jussens venner, 24 s *

Verdenserklæringen om menneskerettighetene, 3 s *

Psykologi (1018 sider)

Eriksen, Thomas Hylland og Sørheim, Torunn Arntsen 2000. Kulturforskjeller i praksis. Perspektiver på det flerkulturelle Norge, Oslo, Ad Notam Gyldendal. 2. Utgave, 2003, s.21-91 og s127-184, 114 s

Gulbrandsen, Liv Mette. 2006. *Oppvekst og psykologisk utvikling – innføring i psykologiske perspektiver.* Oslo: Universitetsforlaget, 450 s

Hundeide, Karsten. 2003. *Barns livsverden: Kulturelle rammer for barns utvikling.* Oslo: Cappelen Akademiske Forlag, 200 s

Kompendium i psykologi (254 sider)

Levin, Irene. 1997. Stepfamily as Project. 11.Levin og Sussman: *Stepfamilies - history, research and policy*. Birmingham. The Haworth Press, 11 s *

Olsen, Bennedichte Rappana. 2002. *Foreldre til funksjonshemmede barn*, artikkel, 6 s *

Riksaasen, Guri. 2001. *Lesbiske barnefamilier på norsk – konvensjonelle normbrytere*. I M. Lien, H. Lidén og H. Vike (red), *Likhetens paradokser. Antropologiske undersøkelser i det moderne Norge*. Oslo, Universitetsforlaget, 12 s *

Ohnstad, Anbjørg 2001. *Psykologiens fortellinger om lesbiske – og kvinnenes egne fortellinger*. I M.C. Brantsæter, T. Eikvam, R.Kjær og K.O. Åmås (red), *Norsk homoforskning.* Oslo. Universitetsforlaget, 23 s *

Gulbrandsen, Liv Mette 2002. *Storbyjenter.* I K. Thorsen og R. Toverud (red.), *Kulturpsykologi. Bevegelser i livsløp.* Oslo. Universitetsforlaget, 24 s *

Strandell, Harriet. 2000. *Identitet eller interaktion – perspektiv på innebörder av kön*. I H. Haavind (red), *Kjønn og fortolkende metode.* Oslo. Gyldendal Akademisk, 25 s *

Andenæs, A. 1997. *Fra usynlig offer til synlig aktør*: Å ta dagliglivet på alvor i barnevernsarbeid. I E. Backe-Hansen og T. Havik (red) *Barnevern på barns premisser*. Oslo: Ad Notam Gyldendal, 10 s *

Andenæs, A. 1991. *Fra undersøkelsesobjekt til medforsker?* Livsformsintervju med 4-5 åringer. I *Nordisk Psykologi*, 43, 274-292, 18 s *

Bruner, J. 2002. *Making stories*. Cambridge Mass.: Harvard University Press. Kap. 3. The narrative creation of self, 24 s *

Ekeland, T.-J. 2004. *Sosial persepsjon*. I T.-J. Ekeland, O. Iversen, G. Nordhelle og A. Ohnstad, *Psykolog for sosial- og helsefag*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag , 20 s *

Ohnstad, A. 2004 *Holdninger – i et skeivt lys*. I T.-J. Ekeland, O. Iversen, G. Nordhelle og A. Ohnstad, *Psykolog for sosial- og helsefag*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag, 18 s *

Polkinghorne, D.E. 1991. *Narrative and self-concept.* I *Journal of narrative and life history*, 1 (2&3), 135 -153, 18 s *

Rogoff, B. 2003. *The cultural nature of human development*. New York: Oxford University Press. Kap. 8, 45 s*

Pedagogikk (403 sider)

Levin, Irene og Jan Trost. 2005. *Hverdagsliv og samhandling.* Bergen: Fagbokforlaget, 120 s

Thuen, Harald og Hilchen Sommerschild. 1997. *Foreldre – til barns beste. Barneoppdragelse før og nå.* Oslo: Pedagogisk Forum, 50 s

Thuen, Harald. *Oppdragelse eller straff*. Oppdragelsesanstalter i Norge 1850-1950. I Aasen, Petter og Alfred Oftedal Telhaug (red). 1992. *Takten, takten, pass på takten. Studier i den offentlige oppdragelsens historie*. Oslo: Notam Gyldendal. Oslo, 16 s *

Liden, Hilde. 2001. *Underforstått likhet*. Skolens håndtering av forskjeller i et flerkulturelt samfunn. I Lien, Marianne E., Hilde Liden og Halvard Vike (red). 2001. *Likhetens paradokser. Antropologiske undersøkelser i det moderne Norge.* Oslo: Universitetsforlaget, 17 s *

Trasdahl, E. 1997. *No begynne andre episode*! I Søbstad & Leinum (red). *Tradisjon og fornyelse i førskolepedagogikken.* Oslo: Tano, 15 s *

Arneberg, Per og Bjørn Overland(red). 2003. *Pedagogikk. Mangfold og muligheter*. Oslo:Damm N.W. & Søn. Kap. 3: Brostrøm, Stig og Mogens Hansen, Germeten, Sidsel. Lek og læring, 50 s

Haugstveit, Yngve: *Samfunnsendring og sosialisering*. I Hoem, Anton m.fl. (red). 1979.

Samfunnsrettet pedagogikk. Oslo, 30 s *

Aasen Petter og Ove Kristian Haugaløkken (red). 1994. *Bærekraftig pedagogikk. Identitet og kompetanse i det moderne samfunnet.* Ad Notam Gyldendal. Oslo, kap. 2, 4, 6, 7 og 8 72 s *

Andenæs, Agnes. 1997. *Sosialisering til tid og døgnrytme*. Omsorg og kontroll i småbarnsfamilier. I Berenzen, Sigurd og Brit Berggreen (red). Barns sosiale verden. Perspektiver på kontroll og barneoppdragelse. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag, 18 s *

Høgmo, Asle. 2001. *Skoleklassen som et langvarig fellesskap og drama i barns liv*. Samhandling og kommunikasjon i en fleretnisk femteklasse. I Beck, Christian og Anton Hoem. *Samfunnsrettet pedagogikk – nå.* Oslo: Oplandske bokforlag. S. 169- 184, 15 s *

Emne 1.4 Praksis i det sosialpedagogiske feltet (1231 sider + 300 sider selvvalgt)

Juss (80 sider)

Kjønstad, Asbjørn. 2001. *Taushetsplikt om barn.* Oslo. Kap 1-6, 80 s.

Sosialpedagogikk (535 sider)

Eide, Solveig Botnen og Berit Skorstad. 2005. *Etikk – utfordring til ettertanke i sosialt arbeid.* Gyldendal. Kap. 1, 2, 3, 4, 5 og 6, 120 s

Einarsson, Hafdis og Mona Sandbæk. 1997. *Forebyggende arbeid og hjelpetiltak i barneverntjenesten.* NOVA-temahefte nr. 2-97. s.7-71, 64 s

Herberg, Eva Berthling. 2001. *Å være i praksis og å lære av det.* HiO – hovedfagsrapport 2001, nr.9, Høgskolen i Oslo. Kap. 2,4,5, 69 s

Grønvold, Erik. 1997. *Den systematiske arbeidsmodellen*, Notat HiO/ØKS, 1997, 56 s *

Lamer, Kari. 1995. *Barn i risikosonen og behovet for sosial kompetanseutvikling i barnehagen*, I Bunkholt,Vigdis og Erik Larsen (red.) *Metodisk barnevernsarbeid.* Oslo Tano. Kap.10 s. 192 206, 14 s *

Larsen, Erik. 2004.*Miljøterapi med barn og unge.* Organisasjonen som terapeut. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 4 og 6. s.11-22 og s.52-62, 21 s

Strømfors, Gus. 2002. *Hva er faglig veiledning i sosialt arbeid*, I Strømfors og Vindegg, Jorunn (red.). *Faglig veiledning i sosialt arbeid,* Oslo: Kommuneforlaget, Kap.2 s. 12-28, 16 s *

Helland, H & Tormod Øia. 2000 . *Forebyggende ungdomsarbeid*, Oslo: Fagbokforlaget. kap.1 og 2, 40 s

Willumsen, Elisabeth (red). 2005. *Brukernes medvirkning!* Kvalitet og legitimitet i velferdstjenesten. Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1 s. 11-31 og 5 s. 94 -111, 37 s

Verpe, Anne Marie & Engja, Hilde (2004): *Barn på venting. Institusjonsarbeid med barn under offentlig omsorg*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 98 s

Psykologi (329 sider)

Gulbrandsen, Liv Mette.1998. *I barns dagligliv.* En kulturpsykologisk studie av jenters og gutters utvikling. Oslo: Universitetsforlaget, 251 s

Leira, Halldis 2003. *Det gode nærvær. Kulturens psykologiske betydning*. Oslo: Fagbokforlaget s.13 – 91, 78 s

Pedagogikk (94 sider)
Helgeland, Ingeborg Marie (red). 1997. *Utfordrende ungdom i skolen.* Oslo: Kommuneforlaget. 94 s, seks artikler fra boka, kap. 1, 3, 6, 7, 9 og 12 94 s

Profesjonelle samtaler (194 sider)
Bae, Berit 1988 *Voksnes definisjonsmakt og barns selvopplevelse*. Norsk pedagogisk tidsskrift nr 4, 15 s *

Fougner, Amelie 2003. *Om selvrefleksjon - studenters refleksjoner over egen faglig og personlig utvikling ved barnevernpedagogutdanningen 1998-2000*. HIO-rapport nr 4, s.1-78, 77 s

Hafstad, Reidun .1996 *Utviklingstøttende dialoger i skolen*. I Helgeland,I.M (red.) Forebyggende arbeid i skolen - en pedagogisk utfordring. Om barn og emosjonelle vansker, 25 s

Røkenes, O.H. og P. Hanssen,P 2002 *Bære eller briste*. Del 2: Egenperspektivet: Å forholde seg til seg selv. Kap. 3,4 og 5, 76 s

Emne 1.5 Samfunnsfaglige emner (1004 sider)

Barnevern (98 sider)
Backe-Hansen, Elisabeth. 2004. *God nok omsorg. Riktige beslutninger i barnevernet*. Oslo. Kommuneforlaget. Kap. 1, 2 og 4, 30 s

Ericsson, Kjersti. 1994. *Barnevernet mellom to sosiale verdener.* I Oppedal, Sandberg og Syse. *Barnevernet og Barnevernloven*. AdNotam, 18 s *

Veland, Jarmund. 2004. *Barnevernets rammebetingelser og legitimitet*. I Havik, Larsen, Nordstoga og Veland. *Barnevernet – forutsetninger og gjennomføring*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 16, 17 og 18, 50 s

Juss (150 sider)
Andenæs, Kristian, m.fl. 2003. *Sosialrett.* Oslo. Kap.1, kap 2: pkt. 1-7 kap: 3: pkt. 1-5 og 8-9, kap. 4: pkt. 1-2, ca. 150 s

Samfunnsvitenskaplige emner (756 sider)
Sosiologi
Garsjø, Olav 2005. *Sosiologisk tenkemåte. En introduksjon for helse- og sosialarbeidere.* Gyldendal Akademisk. Innledning, kap 1,2, 4, 5, 6,7,8, 250 s
Repstad, P. 2004. *Sosiologiske perspektiver for helse- og sosialarbeidere*. Oslo:Tano Aschehoug Kap. 5, 31 s

Helse og sosialpolitikk
Stamsø, Mary Ann (red.) 2005. *Velferdsstaten i endring. Norsk helse- og sosialpolitikk ved starten av et nytt århundre*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (minus kap. 9), 275 s

Stats- og kommunalkunnskap

Hanssen, Gro Sandkjær, Helgesen, Marit Kristine og Vabo, Signy Irene 2005. *Politikk og demokrati. En innføring i stats- og kommunalkunnskap.* Oslo, Gyldendal Akademiske. Kap. 1, 2 (minus s. 49-51), 3, 4 (minus s. 69-78), 5, 6, 7 (minus s. 149-159), 8 (minus s. 181-186), 9, 10, 12 og 15, 200 s

Andre studieenhet: Barnevernpedagogen i barneverntjenesten og institusjoner (3487 sider + 500 sider selvvalgt)

Emne 2. 1 Prosjektarbeid (471 sider + 500 sider selvvalgt)

Prosjektpedagogikk

Andersen, Erling S. og Schwencke, Eva 2004. *Prosjektarbeid en veiledning for studenter.* NKI Forlaget, kap. 1- til og med kap. 5, 82 s

Samfunnsvitenskapelig metode

Johannessen, Asbjørn, Tufte, Per Arne og Kristoffersen, Line 2004. *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode.* Abstrakt Forlag A/S. Kap. 1- 8, 10 – 13 og kap. 19, 195 s

Vitenskapsteori

Aadland, Einar 1997. *Og eg ser på deg*. Vitenskapsteori og metode i helse- og sosialfag. Oslo: Tano Aschehoug. Kap. 2,3,5,6, og s. 193-209 og 225-230, ca.145 s

Garsjø, Olav 2002. *Sosiologisk tenkemåte En introduksjon for helse- og sosialarbeidere.* Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap.(s.45-53, 61-71 NB pensum sosiologi) s. 106-155, ca. 49 s

Emne 2.2 Perspektiver på psykiske vansker (796 sider)

Klinisk psykologi, kompendium 2006 (307 sider)

Nielsen, G. H. 1997. *Psykiske lidelser*. I G. H. Nielsen og K. Raaheim (red.) *En innføringsbok i psykologi for universiteter og høgskoler.* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. S. 481- 503, 22 s *

Haugsgjerd, S., P. Jensen, B. Karlsson og J. A. Løkke. 2002. *Perspektiver på psykisk lidelse – å forstå, beskrive og behandle.* Kap. 2: Fra filosofi til fagteori i psykisk helsevern. 2. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk. 31 s *

Snoek, J. E. 2002. *Ungdomspsykiatri.* Kap. 17: Dilemmaer i skjæringspunktet mellom psykiatri og barnevern. 2.utgave. Oslo: Universitetsforlaget. 10 s *

Gergen, K. 2001. Self-narration in social life. I M.Wetherell, S. Taylor S.J. Yates, *Discourse Theory and Practice.* London: Sage Publications. 13 s *

Del 2: Utforsking av det vanskelige

Berggrav, M og P. Eriksen. 1975. *Atferdsterapi i sosialt perspektiv.* Kap. III: Læringsteoretiske prinsipper og atferdsmodifiksajonsteknikker. Oslo: Universitetsforlaget. 30 s *

Hansen, B. R. 2002. Møte med barnet. Klinisk intervjuing i et intersubjektivt perspektiv. I M. H. Rønnestad og A .von der Lippe (red.), *Det kliniske intervjuet.* Oslo: Gyldendal Akademisk.26 s *

Haavind, H. 1996. Leken som virkemiddel i psykoterapi med barn. I S. Reichelt og H. Haavind (red.), *Aktiv psykoterapi. Perspektiver på psykologisk forståelse og behandling.* Oslo: Ad Notam Gyldendal. 33 s *

Del 3: Vansker og terapi i vår tid

Borge, F.M., A. Hoffart, S. Myklebust og G. Nore. 2001. *En kognitiv modell for behandling av sosial fobi: Kliniske erfaringer.*Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 38, 1141-1148. 7 s *

Mørch, M. M. og A. - M. Fabricius. 2001. *Kognitiv terapi af unge med impulsforstyrrelser*. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 38, 725-734. 9 s *

Bjørneset, L. W. 2003. *Funksjonelle aspekter ved selvskading.* Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 40, 857-865. 8 s *

Snoek, J. S. 2002. *Ungdomspsykiatri.*. Kap. 7: Å miste lysten på livet – depresjon og suicidalitet. 2. utgave. Oslo: Universitetsforlaget. 25 s *

Johnsen, A. 2000. *Sammen eller alene – en både-og tilnærming i arbeidet med spiseforstyrrelser*. I A. Johnsen, R. Sundet og V. W. Torsteinsson, *Samspill og selvopplevelse – nye veier i relasjonsorienterte terapier.* Oslo: Tano Aschehoug. 11 s *

Nilsson, M. 2003. *En tilstand hun går inn i og ikke kommer ut av – en narrativ tilnærming til anoreksi.* I T. Berge, E. D. Axelsen, G. H. Nielsen, I. H. Nordhus og R. Ommundsen (red.), *Samtaler som forandrer. Psykologisk teori i praksis.* Bergen: Fagbokforlaget. 25 s *

Borchgrevink, T. S. 1997. *Den vanskelige virkeligheten – om incest, seksuelle overgrep og skadevirkninger*. I I. M. Helgeland (red.), *Utfordrende ungdom i skolen.* Oslo: Kommuneforlaget. 9 s *

Grøholt, B, H. Sommerschild og I. Garløv. 2001. *Lærebok i barnepsykiatri.* Kap.7: Hyperkinestetiske forstyrrelser. 3. utgave. Oslo: Universitetsforlaget 16 s *

Smith, E. E., S. Nolen-Hoeksema, B. Fredrickson & G. R. Loftus. 2003. *Atkinson & Hilgard's introduction to Psychology.* Kap. 15: Psychological disorders, s. 564-565, Is Attention Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) Over diagnosed? 14th edition. Belmont CA: Wadsworth/Thompson Learning, 2 s *

Svantorp, T. 2001. Naturlig miljø som terapirom? *Fokus på familien,* 29, 98-112, 14 s *

Andenæs, Agnes. 2000. *Et barnevern med lydhørhet for barnet.* NOVA skriftserie, nr. 5, 43. s

Dyregrov, A. 1997. *Barn og traumer*. Oslo: Sigma, 206 s

Leira, Halldis 2003. *Det gode nærvær*. Kulturens psykologiske betydning. Oslo: Fagbokforlaget s.145 - 207, 62 s

Kompendium i krisepsykologi (102 sider)

Adams, D. 1998. *Treatment Models of Men who Batter*, i Ylløl/Bograd(eds.): Feminist Perspectives on Wife Abuse. 20. s *

Eide Midtsand, E. 1987. *Om motoverføring terapi med barn*, i Tidsskrift for Norsk Psykologforening, årgang 1987. 24. s. 611-622, 11. s *

Herman, J. L.,*Trauma and Recovery*. Harper Collins Publishers, London/New York. Innledning, kap. 7 s. 134-154, 20. s *

Jareg, K. 1998. *Flyktningeungdom i risikosonen - en case mannagement modell*. Psykososialt senter for Flyktninger. Oslo: Universitetsforlaget, 24 s *

Skjørten, K. *Navnet skjemmer ingen*? Materialisten 3/4, 1987, 11. s *

Ulvik, Oddbjørg Skjær. 1997. *Går det an å ha to mammaer*? Fosterbarns meningskonstruksjon, i Backe-Hansen, E & Havik T(red): Barnevern på barns premisser. Ad Notam Gyldendal, Oslo 1997. 16 s*

Råkil, Marius (red.) 2002. *Menns vold mot kvinner. Behandlingserfaringer og kunnskapsstatus.* Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1, 2, 4, 6, 76. s

Emne 2.3 Sosialpedagogisk arbeid i barneverntjenesten (662 sider)

Holgersen, Gudrun og Marianne Tellefsen 2006. *KF Oppvekst* i KF Infoserie. Oslo: Kommuneforlaget, ca. 200 s

Backe-Hansen, Elisabeth. 2004. *God nok omsorg. Riktige beslutninger i barnevernet*. Oslo: Kommuneforlaget. Kap. 3.5.6 og 7, 120 s

Schaffer, Rudolph, H. 2000. *På barns vegne. Psykologiske spørsmål og svar*.Oslo: Gyldendal Akademisk. Del 2 alle temaer minus 5,10,11 og 17, 195 s

Figenschow, F., Ringberg, E. og Ekanger. M. 2006. *Barnevern - medier og juss*. Oslo: Gyldendal. Akademisk. Kap. 2 og 7, 48 s

Søftestad, Siri. 2005. *Seksuelle overgrep*. Fra privat avmakt til tverretatlig handlekraft. Oslo: Universitetsforlaget. Kap.5 og 7, 38 s

Eide, Solveig Botnen og Berit Skorstad. 2005. *Etikk – utfordring til ettertanke i sosialt arbeid.* Gyldendal. Kap. 7, 20 s

Aannestad, Nina: *Aktør eller offer*? En intervjuundersøkelse med sju unge innvandrerjenter i kontakt med det norske barnevernet. I Barn og ungdom med innvandrerbakgrunn på norske barneverninstitusjoner. HiOrapport 2004 nr 19 s 93 – 132, 41 s

Emne 2.4 Sosialpedagogisk arbeid i institusjoner (867 sider)

Rasmussen, Maja. 2004.. *Innvandrerungdommens opplevelse av oppholdet på norsk barneverninstitusjon – kontakt med familie, skoleprestasjoner og fremtidsplaner*. I Barn og ungdom med innvandrerbakgrunn på norske barneverninstitusjoner. HiO-rapport 2004 nr 19 s 54 - 91, 37 s

Sosiologi (275 sider)

Hauge, R. 2001: *Kriminalitetens årsaker.* Oslo, Universitetsforlaget. Kap. 1 + 4 – 10, 100 sider

Pape, H. 1996. *Ungdomskriminalitet*. I T. Øia (red), *Ung på 90-tallet.* Oslo: Cappelen, 11 s

Garsjø, Olav. 2003. *Institusjon som hjem og arbeidsplass – et bidrag til institusjonsfaglig kompetanse.* Oslo: Gyldendal Akademisk forlag. Kap. 2,4 og 6, 264 s

Sosialpedagogikk (128 sider)

Fog, Elsbeth (2000): *Miljøterapi som begrepp och praktik.* I Hagquist og Widinghoff (red). *Miljöterapi – i går, i dag och i morgon.* Lund: Studentlitteratur, 41 s

Larsen, Erik. 2004. *Miljøterapi med barn og unge. Organisasjonen som terapeut.* Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 2 og 5, 43 s

Madsen, Bent.2005: *Socialpædagogik*. København: Hans Reitzels Forlag. S230-s238 og kap 9 , 44 s

Aktivitetsfag (103 sider)

Nybø, Lorentz. 2001. *Aktiviteter og aktivisering i sosialpedagogisk arbeid.* Oslo: Pedkolon ans. s.83-151, 68 s

Nybø, Lorentz. 1999. *Billedskapende arbeid – billedanalyse.* Oslo: Pedkolon ans. s. 70 – s.100, 30 s

Grønning, Elisabeth 2004. *Dukkeverksted en kreativ prosess i kommunikasjon og selvrefleksjon*. I *Embla* nr. 4, 5 s

Pedagogikk (361 sider)

Helgeland, Ingeborg Marie (red). 1996. *Forebyggende arbeid i skolen – en pedagogisk utfordring. Om barn med sosiale og emosjonelle vansker.* Kommuneforlaget. Oslo, 200 s.

Ogden, Terje. 2001. *Sosial kompetanse og problematferd i skolen*. Kap 2 og 4. 59 s

Bjørndal, Bjarne og Sidmund Lieberg. 1978. *Nye sider i didaktikken.* Aschehoug. Oslo, s. 130-s. 138, 8 s *

Hennum, Nicole. 2005. *Grensesetting, makt og vold*. Fra en undersøkelse om relasjoner mellom foreldre og ungdom. *Nordisk sosialt arbeid,* 12 s *

Øzerk, Meral. 2005. *Relasjonsvansker sett i lys av ulike teorier.* Upublisert artikkel. Torshov kompetansesenter, 20 s *

Helgeland, Ingeborg Marie. 2003. Ungdom med atferdsvansker. Hvordan går det med dem som 30-åringer? *Norges Barnevern* nr. 1 s. 26-38, 12 s *

Helgeland, Ingeborg Marie. 2003. *Foreldres betydning for tidligere barnevernsbarn. Hvordan blir foreldre og barnevernets voksne signifikante andre for dem?* HiO-rapport nr. 18, 50 s

Emne 2.5 Profesjonelle samtaler (691 sider)

Kommunikasjon (473 sider)

Røkenes, O.H. og Hanssen, Per-Halvard, *2002. Bære eller briste. Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker.* Fagbokforlaget. Kap.6, 7 og 8, til sammen 102 s

Skau, G. 1996. *Mellom makt og hjelp.* Oslo, Tano, 2. utg. s. 9 – 142, 133 s

Øvereide, H. 2000. *Samtale med barn – metodiske samtaler med barn i vanskelige livssituasjoner.* Kristiansand: Høyskoleforlaget. 2. utg., 145 s

Kompendium kommunikasjon

Holm, Ulla. 1995 ."*Att vara profesjonell*" fra boken, *Det räcke inte att vara snäll.* Natur och Kultur s 48 - 66, 29 s*

Jensen, Tine K. og Mossige, Svein. 2002. Den vanskelige samtalen. Mistanke om seksuelle overgrep mot barn. I Rønnestad og von der Lippe (red.) *Det kliniske intervjuet.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS, 24 s *

Killingmo, Bjørn, 1999. *Den åpnende samtale.* Artikkel i Tidsskrift for norsk lægeforening Nr 1 s 56 - 59, 4 s *

Nerdrum, Per 1997, *Hvor god er "den gode relasjonen*"? Fra boken: *Barnevernet – mangfold og mening.* Bennedichte C. Rappana Olsen og Vigdis Bunkholdt (red.) Tano s. 67 – 87, 20 s *

Lange, Jon. 2002. *Du må ikke snakke til meg som til en annenrangs borger!* Det kliniske intervjuet med ungdom, med særlig vekt på akutte situasjoner og på legerollen. I Rønnestad og von der Lippe (red.) *Det kliniske intervjuet.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS, 16 s *

Flerkulturelle emner (218 sider)

Dahl, Øyvind 2001, *Møter mellom mennesker*, Gyldendal, s. 15-233, 218 s

Tredje studieenhet: Barnevernpedagogens praksis og yrkesrolle – fordypning (4105 sider + 750 sider selvvalgt)

Emne 3.1 Praksis i det sosialpedagogiske feltet (793 sider)

Eide, Solveig Botnen og Berit Skorstad. 2005. *Etikk – utfordring til ettertanke i sosialt arbeid.* Gyldendal. Kap. 8, 9 og 10, 70 s

Willumsen, Elisabeth (red.). 2005. *Brukernes medvirkning! Kvalitet og legitimitet i velferdstjenestene.* Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 2, 3, 4, 8 og 9, 70 s

Schjelderup, Liv m.fl. (red) 2005. Nye metoder i et moderne barnevern. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 7,8, 9,10 og 11, ca. 90 s

Grønvold, Erik 2000. *Teorier for miljøterapeutisk praksis gjennom 50 år*. I Hagqvist Anders og Widinghoff Björn (red.). 2000. Miljöterapi – igår, idag och i morgon. Lund: Studentlitteratur, 25 s

Haugland, Siren og Nina Misvær (red), *Håndbok for skolehelsetjenesten.* Oslo: Kommuneforlaget, s.207 – 212 og s 234 – 239, 10 s *

Møller, Roar. 2004. *Den gode hjelper i prosess og profil. Om dyktige miljøterapeuters kjennetegn og faglige utvikling.* Høgskolen i Oslo: hovedfagsrapport XH03, side 16-52, 72-125 og 126-148. Ca. 111 s

Segraeus, Vera. 2000. *Terapeutisk samhälle i förändring*. I Hagquist og Widinghoff (red). *Miljöterapi – i går, i dag och i morgon*. Lund: Studentlitteratur, 41 s

Ylvisaker, Signe. 2004. *Når Omar, Sara og Samuel forteller* HiO-rapport 2004 nr 16, 74 s

Aronsson, Karin 2001. *Ideologiska dilemmor och en flyktningflickas röst.* I: Andersson, G. & Aronsson, K. (red.) Stockholm, Gothia, 25 s *

Jacobsen, Christine M. 2000. *Kjønn som multikulturelt tema*. Unge muslimer i Oslo og Marseille. I: Utenfra, men hjemme - innvandrerungdom i storbyen. Konferanserapport, Norges forskningsråd, 8 s *

Røkenes, Odd Harald. 1995. *Bruk av tolk i psykologisk arbeid med flyktninger og fremmedspråklige*. Tidsskrift for Norsk psykologforening, 32, , s.727-735, 8 s *

Skytte, Marianne 2000. *Er etniske minoritetsfamilier for utfordrende for socialt arbejde?* Nordisk sosialt arbeid, nr.1, 8 s *

Waaktaar, Trine og Helen Christie. 2000. *Styrk sterke sider. Håndbok i resiliencegrupper for barn med psykososiale belastninger.* Oslo: Kommuneforlaget. S. 9 – 173, 164 s

+ valgfritt pensum om ungdom og seksualitet, 100 sider

Emne 3.2 De vanskelige valgene (1119 sider)

Backe-Hansen, Elisabeth. 2004. *God nok omsorg. Riktige beslutninger i barnevernet*. Oslo, Kommuneforlaget. Kap. 8, 9 og 10, 83 s

Backe-Hansen Elisabeth (red.) 2003: *Barn utenfor hjemmet. Flytting i barnevernets regi* Oslo: Gyldendal Akademiske, Kap.1,2 og 5, 58 s

Bunkholdt Vigdis. 2004. *Fosterhjemsarbeid* Universitetsforlaget, 210 s

Oterholm, Inger. 2001. *Barnevernfaglige vurdering i fylkesnemnd*. I *Embla* nr. 6. s. 34-42, 11 s *

Lindboe, Knut, 2003. *Barnvernsrett.* Oslo. Kap. 6-7 og kap 10-33, 240 si

Storø, Jan (2001): *På begge sider av atten*. Oslo: Universitetsforlaget, 220 s

Ulvik, Odbbjørg Skjær. 2005. *Fosterfamilie som seinmoderne omsorgsarrangement. En kulturpsykologisk studie av fosterbarn og fosterforeldres fortellinger.* Oslo: Unipub, 297 s

Emne 3.3. Fordypning i aktuelle temaer (1284 sider + 750 sider selvvalgt)

Pensum i dagaktuelle temaer, ca. 1000 sider

Einarsson, Jona Hafdis. 2003. *Familierådslag*. Fra pilotprosjekter til nasjonal satsing. I *Norges Barnevern* nr. 2, 11 *

Ekeland, T.-J. 1999. *Evidensbaset behandling: kvalitetssikring eller instrumentalistisk mistak*. I Tidsskrift for Norsk Psykologforening. 36, 1036-1047, 11 s *

Marthinsen, Edgar. 2004. *"Evidensbasert" – praksis og ideologi*. I *Nordisk Sosialt Arbeid* nr. 4 s. 290-302, 12 s *

Angel, Bjørn Øystein. 2003. *Evidensbaserte programmer – kunnskapsformer og menneskessyn i sosialt arbeid*. I *Nordisk Sosialt Arbeid* nr. 2 s.66-72, 6 s *

Angel, Bjørn Øystein. 2005. *Aggression Replacement Training* (ART). En utfordring for praksisfeltet. I *Norges Barnevern* nr. 4s. 3-13, 10 s *

Hennum, Nicole. 2006. *Faresignaler i tiltaksindustrien*. I *Norges Barnevern* nr. 1. s. 23-42 19 s *

Martinsen, Kari: *Samtalen, skjønnet og evidensen*. Akribe. 2005, ca. 160 sider

Søftestad, Siri: *Seksuelle overgrep. Fra privat avmakt til tverretatlig handlekraft.* Oslo: Universitetsforlaget. S. 129-178 Kap. 8 og 9, 49 sider

Sundfær, Aase. 2005. *Bill. Merk "Hemmelig" Hemmeligholdelse som strategi i familier med rusproblemer.* I *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*. Vol 2 nr. 2 , 6 sider*

Emne 3.4 Barnevernpedagogen i samfunnet (909 sider)

Bang, H. 1995. *Organisasjonskultur.* Oslo: Tano, kap. 1-4, 66 s

Ericsson Kjersti. 1996. *Barnevern som samfunnsspeil* Pax s. 11-221, 210 s

Healy Karen. 1998. *Participation and Child Protection*. The Importance of Context. I *British Association of Social Workers*, 15 s *

Rød, Per Arne. 2004. *Mellom analyse og argumentasjon.* I Hærem og Aadnesen: *Barnevernets undersøkelse*. Universitetsforlaget. Oslo, 15 s *

Oterholm Inger. 2003. *Deltakelse og beslutninger i barnevernet.* I *Nordisk Sosialt Arbeid* nr 4, 7 s *

Nyhus, Anne. 2003. *Det personlige motet.* I *Embla* nr. 4, 7 s *

Bertelsen, Jens. 2001. *Dilemmaer som lærer – om undervisning med læring gjennom dilemmaer.* Samfunnslitteratur s. 285 – 366, 81 s

Held, Finn og bearbeidet og kommentert av Haug, Peder. 2003. *Pedagogikk og profesjoner* I Arneberg P og Overland B (red.) *Pedagogikk Mangfold og Muligheter.* Damm N.W & Søn AS, 80 s

Kompendium i psykologi

Benum, K./Ursin Boe, T. *Dissosiasjon som beskytter mot overgrep. Forståelse og betydning for behandling.* Tidskrift for Norsk Psykologforening 1997, 10 s *

Dyregrov, A./Raundalen, M. *Posttraumatiske problemer blant barn og ungdommer – noen verktøy for hjelpere*. Tidskrift for Norsk Psykologforening 1997, 12 s *

Herman, J. A forgotten history, i Herman, J.L. *Trauma and Recovery.* Harper Dollins Publishers, kap.1, 26 s *

Johnsen Christie, H. *Når symptomet blir den gode hjelper. Dissosiering som terapautisk metode overfor utsatte for seksuelle overgrep*. Tidskrift for Norsk Psykologforening, 10 s *

Røed Hansen, B. *Betydningen av oppmerksomhet i samspill i psykoterapi med barn*. Tidskrift for Norsk Psykologforening, side 779-788, 10 s *

Eide-Midtsand, Symptomet som ressurs: *Barnepsykiatriske fenomener i en eklektisk kontra problemorientert forståelsesramme.* Tidskrift for Norsk Psykologforening, s. 205-214, 10 s *

Kvamme, G. 2000 *Arbeid med barn av rusmisbrukende foreldre.* Tidskrift for Norsk Psykologforening, nr. 36, 7 s*

Montigny, G.A. 1995 *The Power of Being Professional,* I Campbell/Manicom (eds.): Knowledge. Experience and Ruling Relations, Study in the Social Organization of Knowledge. University og Toronto Press, Toronto/Buffalo/London, 12 s *

Leira, Halldis 2003. *Det gode nærvær. Kulturens psykologiske betydning*. Oslo: Fagbokforlaget s.92 - 144, 52 s

Busch, R, A. Baruch. 1994. *The Mediation Movement. Four Divergent Views i The Promise of Mediation in: Responding to Conflict Through Empowerment and Recognition* Jossey-Bass Publishers, San Francisco 10 s *

Lederach J.P. 1997. *Reconciliation - The Building of Relationship, i John Paul Lederach, Building Peace:* Sustainable Reconciliation in Divided Societies. Washington, DC: United States Institute of Peace Press. 7 s *

Lederach, John Paul. 1997 "*Process: The Dynamics and Progression of Conflict,*" chap. in Building Peace, Washington, D.C.: United States Institute of Peace, 5 s *

Miall, Hugh 2000 *Contemporary Conflict Resolution: Introduction, i Hugh Miall*, Oliver Ramsbotham, Tom Woodhouse: Contemporary Conflict Resolution: The Prevention, Management and Transformation of Deadly Conflicts Cambridge: Polity Press, ISBN 0-7456-2035-3. 20 s *

Prieur, Annick: *Arvens modsigelser. Et generationsperspektiv i invandrerforskningen*. Artikkel i Materialisten nr 4 1999, 24 s *

Tutu, Desmond. 1999. Without forgiveness there really is no future i No Future Without forgiveness, kapitel 11. Biography of Religious People Book Review ISBN: 0385496907, 1999, 13 s *

Levin, Irene og Jan Trost. 2005. Levin, Irene og Jan Trost. 2005. *Hverdagsliv og samhandling.* Bergen: Fagbokforlaget, 100 s

Bisgaard, Niels Jørgen (red). 1998. *Pædagogiske teorier.* Billesøe og Baltzer. Kap 9 og 10, 24 s *

Telhaug, Alfred Oftedal, 1997. Oslo: *Utdanningsreformene. Oversikt og analyse.* Didakta Norsk Forlag, 105 s

Holter, Harriet. 1976. Om kvinneundertrykkelse, mannsundertrykkelse og hersketeknikker. I Støren, Thordis og Tone Schou Wetlesen. *Kvinnekunnskap.* Oslo, Gyldendal Norsk Forlag, 21 s *

Bjerrum Nielsen, Harriet. 2003. Fire måter å slippe unna oppvasken på. Jenter og gutter på speiderleir i Russland, Slovakia, Portugal og Danmark. I *Kvinneforskning, 2*, 16 s *

Pensum barnevern deltid, kull 38 (2006–2010)

Første studieenhet: Barnevernpedagogen i det forebyggende feltet (4875 sider + 300 sider selvvalgt)

Emne 1.1. Introduksjon til studiet og studentrollen (273 sider)

Bertelsen, Jens. 2001. *Dilemmaer som lærer – om undervisning med læring gjennom dilemmaer.* Samfunnslitteratur. Kap 1. At være i dilemma: 20 sider, Kap. 7. Gruppeliv – samarbejde og gruppeproces, 33 sider, til sammen 53 s

Garsjø, Olav. 2005. *Studiemetodikk og oppgaveskriving – Om mappeevaluering og veier til god eksamen.* Cappelens Akademisk forlag, 200 s

Taasen, Inger, Havenes, Anton og Lauvås, Per. 2004. *Mappevurdering – av og for læring. Med eksempler fra Helse og Sosialfag* Gyldendal Akademisk forlag kap. 1, 20 s

Emne 1.2 Hva er sosialpedagogikk? (776 sider)

<u>Aktivitetsfag (336 sider)</u>
Hernes, Leif. Horn, Gunnar. Reistad, Helge.1995. *Lek, dans og teater.* Oslo, Tell forlag. s. 9-90 og s.

108 – 175, 147 s

Nybø, Lorentz. 2001. *Aktiviteter og aktivisering i sosialpedagogisk arbeid.* Oslo: Pedkolon ans. s.6 - s.82, 76 s.

Nybø, Lorentz. 1999. *Billedskapende arbeid – billedanalyse.* Oslo: Pedkolon ans. S.6 – s. 69, 63 s.

Olsen, Per Arne. (red.) 1998. *Kompendium i musikk.* Oslo, Hio, avd. ØKS, 50 s

Sosialpedagogikk (440 sider)
Gjertsen, Per Åge. 2003. *Sosialpedagogikk.* Oslo: Fagbokforlaget: Oslo. Kap.2, 29 s

Hagen,Gerd. 2000. *Barnevernet under velferdsstaten*. I NOU: *Barnevernet i Norge,* 12 s *

NOU 2000:12 *Barnevernet i Norge* kap. 3 Samfunnsmessige forhold, definisjoner og utviklingstrekk, 18 s *

Larsen, Erik. 2004. *Miljøterapi med barn og unge.* Organisasjonen som terapeut. Oslo: Universitetsforlaget. Kap.1 og 3. s.11-22 og s.52-62, 21 s

Levin, Irene. 2004. *Hva er sosialt arbeid*. Oslo, Universitetsforlaget. Kap. 1 og 2, 35 sider

Madsen, Bent (2005): *Socialpædagogik*. København, Hans Reitzels Forlag. Kap. 1- 4, 148 s

Mathisen, Roger. 2006. *Sosialpedagogikk som oppdragelses eller sosialiseringsteori.* I *Nordisk pedagogikk*. Nr.1 s.61- 74, 13 s *

Skjervheim, Hans 2002. *Deltakar og tilskodar* I Mennesket. Oslo, Universitetsforlaget. Første utgave. 15 sider.

Aagre, Willy. 2003. *Ungdomskunnskap.* Hverdagslivets kulturelle former. Oslo, Fagbokforlaget, 164 s

Emne 1.3 Oppvekst i historisk, sosial og kulturell kontekst (ca. 1617 sider)

Juss (204 sider)
Holgersen, Gudrun og Marianne Tellefsen 2006. *KF Oppvekst* i KF Infoserie. Oslo. Kommuneforlaget, ca. 150 s

Arnason, Agust Thor. 2004. *Den gode staten: Menneskerettigheter i Norden* i Nordisk Tidsskrift for Menneskerettigheter, 6 s *

NOU 1993:18 *Oversikt over den nasjonale og den internasjonale menneskerettighetsbeskyttelsen,* s. 19-33, 14 s *

NOU 2000:12 kap. 18. *Barnevern og menneskerettigheter*, 7 s*

Smith, Lucy 1991. *Barn, foreldre og menneskerettigheter*, Jussens venner, 24 s *

Verdenserklæringen om menneskerettighetene, 3 s *

Psykologi (1018 sider)

Eriksen, Thomas Hylland og Sørheim, Torunn Arntsen 2000. *Kulturforskjeller i praksis*. Perspektiver på det flerkulturelle Norge, Oslo: Ad Notam Gyldendal. 2. Utgave, 2003, s.21-91 og s127- 184, 114 s

Gulbrandsen, Liv Mette. 2006. *Oppvekst og psykologisk utvikling – innføring i psykologiske perspektiver.* Oslo: Universitetsforlaget, 450 s

Hundeide, Karsten. 2003. *Barns livsverden: Kulturelle rammer for barns utvikling.* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, 200 s

Kompendium i psykologi (254 sider)

Levin, Irene. 1997. Stepfamily as Project. I I.Levin og Sussman: *Stepfamilies - history, research and policy*. Birmingham. The Haworth Press, 11 s *

Olsen, Bennedichte 2002. *Foreldre til funksjonshemmede barn*, artikkel, 6 s *

Riksaasen, Guri. 2001. Lesbiske barnefamilier på norsk – konvensjonelle normbrytere. I M. Lien, H. Lidén og H. Vike (red), *Likhetens paradokser. Antropologiske undersøkelser i det moderne Norge*. Oslo: Universitetsforlaget, 12 s *

Ohnstad, Anbjørg. 2001. Psykologiens fortellinger om lesbiske – og kvinnenes egne fortellinger. I M.C. Brantsæter, T. Eikvam, R.Kjær og K.O. Åmås (red), *Norsk homoforskning.* Oslo: Universitetsforlaget, 23 s *

Gulbrandsen, Liv Mette 2002. Storbyjenter. I K. Thorsen og R. Toverud (red.), *Kulturpsykologi. Bevegelser i livsløp.* Oslo. Universitetsforlaget, 24 s *

Strandell, Harriet. 2000. Identitet eller interaktion – perspektiv på innebörder av kön. I H. Haavind (red), *Kjønn og fortolkende metode.* Oslo: Gyldendal Akademisk, 25 s *

Andenæs, A. 1997. Fra usynlig offer til synlig aktør: Å ta dagliglivet på alvor i barnevernsarbeid. I E. Backe-Hansen og T. Havik (red) *Barnevern på barns premisser*. Oslo: Ad Notam Gyldendal, 10 s *

Andenæs, A. 1991. Fra undersøkelsesobjekt til medforsker? Livsformsintervju med 4-5 åringer. I *Nordisk Psykologi*, 43, 274-292, 18 s *

Bruner, J. 2002. *Making stories*. Cambridge Mass.: Harvard University Press. Kap. 3. The narrative creation of self, 24 s *

Ekeland, T.-J. 2004. Sosial persepsjon. I T.-J. Ekeland, O. Iversen, G. Nordhelle og A. Ohnstad, *Psykolog for sosial- og helsefag*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag , 20 s *

Ohnstad, A. 2004 Holdninger – i et skeivt lys. I T.-J. Ekeland, O. Iversen, G. Nordhelle og A. Ohnstad, *Psykolog for sosial- og helsefag*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag, 18 s *

Polkinghorne, D.E. 1991. Narrative and self-concept. I *Journal of narrative and life history*, 1 (2&3), 135 – 153, 18 s *

Rogoff, B. 2003. *The cultural nature of human development*. New York: Oxford University Press. Kap. 8, 45 sider*

Pedagogikk (392 sider)
Bø Inge. 2001. Barnet og de andre. Tano. Kap. 1,4,10 og 11, 131 s

Herman, Leif samt bearbeidet og kommentert av Holthe, Vibeke Glaser og Holthe, Olav Bjørg. 2003. Rettigheter og plikter. I Arneberg P og Overland B (red.) *Pedagogikk Mangfold og Muligheter.* Damm N W & Søn, 70 s

Schmidt, Lars-Henrik samt bearbeidet og kommentert av Opdal, Paul Martin. 2003. Pedagogikkens egenart. Kunsten å oppdra. I Arneberg P og Overland B (red.) *Pedagogikk Mangfold og Muligheter.* Damm N W & Søn AS, 30 s

Ulriksen, Lars samt bearbeidet og kommentert av Monsen, Lars. 2003. Barnehage, skole og samfunn – rammer og muligheter. I Arneberg P og Overland B (red.) *Pedagogikk Mangfold og Muligheter.* Damm N W & Søn , 111 s

Thuen, Harald og Hilchen Sommerschild. 1997. *Foreldre – til barns beste. Om barneoppdragelse før og nå.* Pedagogisk forum, 50 sider.

Emne 1.4 Praksis i det sosialpedagogiske feltet (1205 sider + 300 sider selvvalgt)

Juss (80 sider)
Kjønstad, Asbjørn. 2001. *Taushetsplikt om barn.* Oslo. Kap 1-6, 80 s.

Sosialpedagogikk (535 sider)
Eide, Solveig Botnen og Berit Skorstad. 2005. *Etikk – utfordring til ettertanke i sosialt arbeid.* Gyldendal. Kap. 1, 2, 3, 4, 5 og 6, 120 s

Einarsson, Hafdis og Mona Sandbæk. 1997. *Forebyggende arbeid og hjelpetiltak i barneverntjenesten.* NOVA-temahefte nr. 2-97. s.7-71,64 s

Herberg, Eva Berthling. 2001. Å være i praksis og å lære av det. *HiO –hovedfagsrapport* 2001, nr. 9, Høgskolen i Oslo. Kap. 2,4,5, 69 s

Grønvold, Erik. 1997. Den systematiske arbeidsmodellen, *Notat HiO/ØKS,* 1997, 56 s *

Lamer, Kari. 1995.Barn i risikosonen og behovet for sosial kompetanseutvikling i barnehagen, I Bunkholdt,Vigdis og Erik Larsen (red.) *Metodisk barnevernsarbeid.* Oslo:Tano. Kap.10 s. 192 206, 14 s *

Larsen, Erik. 2004.*Miljøterapi med barn og unge.* Organisasjonen som terapeut. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 4 og 6. s.11-22 og s.52-62, 21 s

Strømfors, Gus. 2002. Hva er faglig veiledning i sosialt arbeid, I Strømfors og Vindegg, Jorunn (red.). *Faglig veiledning i sosialt arbeid,* Oslo: Kommuneforlaget, Kap.2 s. 12-28, 16 s *

Helland, H & Tormod Øia, 2000 . *Forebyggende ungdomsarbeid*, Oslo: Fagbokforlaget. kap.1 og 2, 40 s

Willumsen, Elisabeth (red). 2005. Brukernes medvirkning! Kvalitet og legitimitet i velferdstjenesten. Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1 s. 11-31 og 5 s. 94 -111, 37 s

Verpe, Anne Marie & Engja, Hilde (2004): *Barn på venting. Institusjonsarbeid med barn under offentlig omsorg*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 98 s

Psykologi (329 sider)

Gulbrandsen, Liv Mette.1998. *I barns dagligliv.* En kulturpsykologisk studie av jenters og gutters utvikling. Oslo: Universitetsforlaget, 251 s

Leira, Halldis 2003. *Det gode nærvær. Kulturens psykologiske betydning*. Oslo, Fagbokforlaget s.13 – 91, 78 s

Pedagogikk (67 sider)

Bertelsen, Jens. 2001. *Dilemmaer som lærer – om undervisning med læring gjennom dilemmaer.* Samfunnslitteratur s. 115 – 155, 40 s

Brorstrøm, Stig og Morgen Hansen samt bearbeidet og kommentert av Lars Helle. 2003. Pedagogikk mellom teori og praksis. I Arneberg P og Overland B (red.) *Pedagogikk Mangfold og Muligheter* N.W.Damm& Søn AS, 27 s

Profesjonelle samtaler (194 sider)

Bae, Berit 1988 Voksnes definisjonsmakt og barns selvopplevelse. Norsk pedagogisk tidsskrift nr 4, 15 s *

Fougner, Amelie 2003. Om selvrefleksjon - studenters refleksjoner over egen faglig og personlig utvikling ved barnevernpedagogutdanningen 1998-2000. HIO-rapport nr 4, s.1-78, 77 s

Hafstad, Reidun. 1996 Utviklingstøttende dialoger i skolen. I Helgeland,I.M (red.) Forebyggende arbeid i skolen - en pedagogisk utfordring. Om barn og emosjonelle vansker, 25 s

Røkenes, O.H. og Hanssen, P. 2002 Bære eller briste. Del 2: Egenperspektivet: Å forholde seg til seg selv. Kap. 3,4 og 5, 76 s

Emne 1.5 Samfunnsfaglige emner (1004 sider)

Barnevern (98 sider)

Backe-Hansen, Elisabeth. 2004. *God nok omsorg. Riktige beslutninger i barnevernet*. Oslo: Kommuneforlaget. Kap. 1, 2 og 4, 30 s

Ericsson, Kjersti. 1994. Barnevernet mellom to sosiale verdener. I Oppedal, Sandberg og Syse. *Barnevernet og Barnevernloven*. AdNotam, 18 s *

Veland, Jarmund. 2004. Barnevernets rammebetingelser og legitimitet. I Havik, Larsen, Nordstoga og Veland. *Barnevernet – forutsetninger og gjennomføring*. Oslo. Universitetsforlaget. Kap. 16, 17 og 18, 50 s

Juss (150 sider)

Andenæs, Kristian, m.fl. 2003. *Sosialrett.* Oslo. Kap.1, kap 2: pkt. 1-7 kap: 3: pkt. 1-5 og 8-9, kap. 4: pkt. 1-2, ca. 150 s

Samfunnsvitenskaplige emner (756 sider)

Sosiologi

Garsjø, Olav 2005. *Sosiologisk tenkemåte. En introduksjon for helse- og sosialarbeidere. Gyldendal Akademisk*. Innledning, kap 1,2, 4, 5, 6,7,8, 250 s

Repstad, P. 2004. *Sosiologiske perspektiver for helse- og sosialarbeidere*. Tano Aschehoug Kap. 5, 31 s

Helse og sosialpolitikk

Stamsø, Mary Ann (red.) 2005. *Velferdsstaten i endring. Norsk helse- og sosialpolitikk ved starten av et nytt århundre.* Oslo: Gyldendal Akademisk. (minus kap. 9), 275 s

Stats- og kommunalkunnskap

Hanssen, Gro Sandkjær, Helgesen, Marit Kristine og Vabo, Signy Irene 2005. *Politikk og demokrati. En innføring i stats- og kommunalkunnskap.* Oslo: Gyldendal Akademiske. Kap. 1, 2 (minus s. 49-51), 3, 4 (minus s. 69-78), 5, 6, 7 (minus s. 149-159), 8 (minus s. 181-186), 9, 10, 12 og 15, 200 s

Pensum barnevern deltid, kull 37 (2005 – 2009)

Kull 37 har fått pensum for første studieenhet fram til og med høstsemesteret 2006. De får nytt pensum for våren. Fullstendig oversikt finnes i Fagplan for bachelor i barnevern 2005/2006

Andre studieenhet: Barnevernpedagogen i barneverntjenesten og institusjoner

Emne 2. 1 Prosjektarbeid (471 sider + 500 sider selvvalgt)

Prosjektpedagogikk

Andersen, Erling S. og Schwencke, Eva 2004. *Prosjektarbeid en veiledning for studenter.* NKI Forlaget kap. 1- til og med kap. 5, 82 s

Samfunnsvitenskapelig metode

Johannessen, Asbjørn, Tufte, Per Arne og Kristoffersen, Line 2004. *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode.* Oslo: Abstrakt Forlag A/S. Kap. 1- 8, 10 – 13 og kap. 19, 195 s

Vitenskapsteori

Aadland, Einar 1997. *Og eg ser på deg*. Vitenskapsteori og metode i helse- og sosialfag. Oslo: Tano Aschehoug. Kap. 2,3,5,6, og s. 193-209 og 225-230, ca. 145 s

Garsjø, Olav 2002. *Sosiologisk tenkemåte En introduksjon for helse- og sosialarbeidere.* Gyldendal Akademisk. Kap.(s.45-53, 61-71 NB pensum sosiologi) s. 106-155, ca. 49 s

Emne 2.2 Perspektiver på psykiske vansker (796 sider)

Klinisk psykologi, kompendium 2006 (307 sider)

Nielsen, G. H. 1997. Psykiske lidelser. I G. H. Nielsen og K. Raaheim (red.) *En innføringsbok i psykologi for universiteter og høgskoler.* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. S. 481- 503, 22 s *

Haugsgjerd, S., P. Jensen, B. Karlsson og J. A. Løkke. 2002. *Perspektiver på psykisk lidelse – å forstå, beskrive og behandle.* Kap. 2: Fra filosofi til fagteori i psykisk helsevern. 2. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk. 31 s *

Snoek, J. E. 2002. *Ungdomspsykiatri.* Kap. 17: Dilemmaer i skjæringspunktet mellom psykiatri og barnevern. 2.utgave. Oslo: Universitetsforlaget. 10 s *

Gergen, K. 2001. Self-narration in social life. I M.Wetherell, S. Taylor S.J. Yates, *Discourse Theory and Practice.* London: Sage Publications. 13 s *

Del 2: Utforsking av det vanskelige

Berggrav, M og P. Eriksen. 1975. *Atferdsterapi i sosialt perspektiv.* Kap. III: Læringsteoretiske prinsipper og atferdsmodifiksajonsteknikker. Oslo: Universitetsforlaget. 30 s *

Hansen, B. R. 2002. Møte med barnet. Klinisk intervjuing i et intersubjektivt perspektiv. I M. H. Rønnestad og A .von der Lippe (red.), *Det kliniske intervjuet.* Oslo: Gyldendal Akademisk. 26 s *

Haavind, H. 1996. Leken som virkemiddel i psykoterapi med barn. I S. Reichelt og H. Haavind (red.), *Aktiv psykoterapi. Perspektiver på psykologisk forståelse og behandling.* Oslo: Ad Notam Gyldendal. 33 s *

Del 3: Vansker og terapi i vår tid

Borge, F.M., A. Hoffart, S. Myklebust og G. Nore. 2001. *En kognitiv modell for behandling av sosial fobi: Kliniske erfaringer*. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 38, 1141-1148. 7 s *

Mørch, M. M. og A. - M. Fabricius. 2001. *Kognitiv terapi af unge med impulsforstyrrelser*. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 38, 725-734. 9 s *

Bjørneset, L. W. 2003. *Funksjonelle aspekter ved selvskading.* Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 40, 857-865. 8 s *

Snoek, J. S. 2002. *Ungdomspsykiatri..* Kap. 7: Å miste lysten på livet – depresjon og suicidalitet. 2. utgave. Oslo: Universitetsforlaget. 25 s *

Johnsen, A. 2000. *Sammen eller alene – en både-og tilnærming i arbeidet med spiseforstyrrelser*. I A. Johnsen, R. Sundet og V. W. Torsteinsson, *Samspill og selvopplevelse – nye veier i relasjonsorienterte terapier.* Oslo: Tano Aschehoug. 11 s *

Nilsson, M. 2003. *En tilstand hun går inn i og ikke kommer ut av – en narrativ tilnærming til anoreksi.* I T. Berge, E. D. Axelsen, G. H. Nielsen, I. H. Nordhus og R. Ommundsen (red.), *Samtaler*

som forandrer. Psykologisk teori i praksis. Bergen: Fagbokforlaget. 25 s *

Borchgrevink, T. S. 1997. *Den vanskelige virkeligheten – om incest, seksuelle overgrep og skadevirkninger*. 11. M. Helgeland (red.), *Utfordrende ungdom i skolen.* Oslo: Kommuneforlaget. 9 s *

Grøholt, B, H. Sommerschild og I. Garløv. 2001. *Lærebok i barnepsykiatri.* Kap.7: Hyperkinestetiske forstyrrelser. 3. utgave. Oslo: Universitetsforlaget 16 s *

Smith, E. E., S. Nolen-Hoeksema, B. Fredrickson & G. R. Loftus. 2003. *Atkinson & Hilgard's introduction to Psychology*. Kap. 15: Psychological disorders, s. 564-565, Is Attention Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) Over diagnosed? 14th edition. Belmont CA: Wadsworth/Thompson Learning, 2 s *

Svantorp, T. 2001. *Naturlig miljø som terapirom*? *Fokus på familien,* 29, 98-112, 14 s *

Andenæs, Agnes. 2000. *Et barnevern med lydhørhet for barnet*. NOVA skriftserie, nr. 5, 43. s

Dyregrov, A.. 1997. *Barn og traumer*. Oslo: Sigma, 206 s

Leira, Halldis 2003. *Det gode nærvær*. Kulturens psykologiske betydning. Oslo: Fagbokforlaget s.145 – 207, 62 s

Kompendium i krisepsykologi (102 sider)

Adams, D: Treatment Models of Men who Batter, i Yllø/Bograd (eds.): *Feminist Perspectives on Wife Abuse*. 1998, 20. s *

Eide Midtsand, E. 1987. Om motoverføring terapi med barn, i Tidsskrift for Norsk Psykologforening, årgang 24. s. 611-622, 11. s *

Herman, J. L.: *Trauma and Recovery*. Harper Collins Publishers, London/New York. Innledning, kap. 7 s. 134-154, 20. s *

Jareg, K. 1998. *Flyktningeungdom i risikosonen - en case mannagement modell.* Psykososialt senter for flyktninger, Oslo: Universitetsforlaget 24 s *

Skjørten, K.: *Navnet skjemmer ingen*? Materialisten 3/4, 1987, 11. s *

Ulvik, Oddbjørg Skjær. 1997. *Går det an å ha to mammaer*? Fosterbarns meningskonstruksjon, i Backe-Hansen, E & Havik T(red): Barnevern på barns premisser. Oslo:Ad Notam Gyldendal 16 s *

Råkil, Marius (red.) 2002. *Menns vold mot kvinner. Behandlingserfaringer og kunnskapsstatus.* Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1, 2, 4, 6, 76. s

Emne 2.3 Sosialpedagogisk arbeid i barneverntjenesten (662 sider)

Holgersen, Gudrun og Marianne Tellefsen 2006. *KF Oppvekst* i KF Infoserie. Oslo: Kommuneforlaget, ca. 200 s

Backe-Hansen, Elisabeth. 2004. *God nok omsorg. Riktige beslutninger i barnevernet*. Oslo: Kommuneforlaget. Kap. 3.5.6 og 7, 120 s

Schaffer, Rudolph, H. 2000. *På barns vegne. Psykologiske spørsmål og svar*.Oslo: Gyldendal. Akademisk.. Del 2 alle temaer minus 5,10,11 og 17, 195 s

Figenschow, F., Ringberg, E. og Ekanger. M. 2006. *Barnevern - medier og juss*. Oslo: Gyldendal. Akademisk. Kap. 2 og 7, 48 s

Søftestad, Siri. 2005. *Seksuelle overgrep*. Fra privat avmakt til tverretatlig handlekraft. Oslo: Universitetsforlaget. Kap.5 og 7, 38 s

Eide, Solveig Botnen og Berit Skorstad. 2005. *Etikk – utfordring til ettertanke i sosialt arbeid.* Gyldendal. Kap. 7, 20 s

Aannestad, Nina: *Aktør eller offer*? En intervjuundersøkelse med sju unge innvandrerjenter i kontakt med det norske barnevernet. I Barn og ungdom med innvandrerbakgrunn på norske barneverninstitusjoner. HiOrapport 2004 nr 19 s 93 – 132, 41 s

Emne 2.4 Sosialpedagogisk arbeid i institusjoner (867 sider)

Rasmussen, Maja. 2004 *Innvandrerungdommens opplevelse av oppholdet på norsk barneverninstitusjon – kontakt med familie, skoleprestasjoner og fremtidsplaner*. I Barn og ungdom med innvandrerbakgrunn på norske barneverninstitusjoner. HiO-rapport nr 19 s 54 – 91, 37 s

Sosiologi (275 sider)

Hauge, R. 2001: *Kriminalitetens årsaker.* Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1 + 4 – 10, 100 sider

Pape, H. 1996. *Ungdomskriminalitet*. I T. Øia (red), *Ung på 90-tallet.* Oslo: Cappelen, 11 s

Garsjø, Olav. 2003. *Institusjon som hjem og arbeidsplass – et bidrag til institusjonsfaglig kompetanse.* Oslo: Gyldendal Akademisk forlag. Kap. 2,4 og 6, 264 s

Sosialpedagogikk (128 sider)

Fog, Elsbeth (2000): Miljøterapi som begrepp och praktik. I Hagquist og Widinghoff (red). *Miljöterapi – i går, i dag och i morgon.* Lund: Studentlitteratur, 41 s

Larsen, Erik. 2004. *Miljøterapi med barn og unge. Organisasjonen som terapeut*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 2 og 5, 43 s

Madsen, Bent.2005: *Socialpædagogik*. København: Hans Reitzels Forlag. S230-s238 og kap 9 , 44 s

Aktivitetsfag (103 sider)

Nybø, Lorentz. 2001. *Aktiviteter og aktivisering i sosialpedagogisk arbeid.* Oslo: Pedkolon ans. s.83 – s.151, 68 s

Nybø, Lorentz. 1999. *Billedskapende arbeid – billedanalyse.* Oslo: Pedkolon ans. s. 70 – s.100, 30 s

Grønning, Elisabeth 2004. *Dukkeverksted en kreativ prosess i kommunikasjon og selvrefleksjon*. I *Embla* nr. 4, 5 s

Pedagogikk (361 sider)

Helgeland, Ingeborg Marie (red). 1996. *Forebyggende arbeid i skolen – en pedagogisk utfordring. Om barn med sosiale og emosjonelle vansker.* Kommuneforlaget. Oslo, 200 s

Ogden, Terje. 2001. *Sosial kompetanse og problematferd i skolen*. Kap 2 og 4. 59 s.

Bjørndal, Bjarne og Sidmund Lieberg. 1978. *Nye sider i didaktikken.* Aschehoug. Oslo, s. 130-s. 138, 8 s

Hennum, Nicole. 2005. *Grensesetting, makt og vold*. Fra en undersøkelse om relasjoner mellom foreldre og ungdom. *Nordisk sosialt arbeid,* 12 s

Øzerk, Meral. 2005. *Relasjonsvansker sett i lys av ulike teorier.* Upublisert artikkel. Torshov kompetansesenter, 20 s

Helgeland, Ingeborg Marie. 2003. *Ungdom med atferdsvansker*. Hvordan går det med dem som 30-åringer? *Norges Barnevern* nr. 1 s. 26-38, 12 s

Helgeland, Ingeborg Marie. 2003. *Foreldres betydning for tidligere barnevernsbarn. Hvordan blir foreldre og barnevernets voksne signifikante andre for dem?* HiO-rapport nr. 18, 50 s

Emne 2.5 Profesjonelle samtaler (691 sider)

Kommunikasjon (473 sider)

Røkenes, O.H. og Hanssen, Per-Halvard, *2002 Bære eller briste. Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker.* Fagbokforlaget. Kap.6, 7 og 8, 102 s

Skau, G. 1996. *Mellom makt og hjelp.* Oslo, Tano, 2. utg. s. 9 – 142, 133 s.

Øvereide, H. 2000. *Samtale med barn – metodiske samtaler med barn i vanskelige livssituasjoner.* Kristiansand: Høyskoleforlaget. 2. utg., 145 s

Kompendium kommunikasjon

Holm, Ulla 1995 *"Att vara profesjonell"* fra boken, *Det räcke inte att vara snäll.*Natur och Kultur s 48 – 66, 29 s *

Jensen, Tine K. og Svein Mossige 2002. *Den vanskelige samtalen*. Mistanke om seksuelle overgrep mot barn. I Rønnestad og von der Lippe (red.) *Det kliniske intervjuet.* Oslo: Gyldendal Norsk forlag AS, 24 s *

Killingmo, Bjørn, 1999. *Den åpnende samtale.* Artikkel i Tidsskrift for Norsk Lægeforening Nr 1 s 56 – 59, 4 s *

Nerdrum, Per. 1997, *Hvor god er "den gode relasjonen*"? Fra boken: *Barnevernet – mangfold og mening.* Bennedichte C. Rappana Olsen og Vigdis Bunkholt (red.) Tano s. 67 – 87, 20 s *

Lange, Jon. 2002. *Du må ikke snakke til meg som til en annenrangs borger*! Det kliniske intervjuet med ungdom, med særlig vekt på akutte situasjoner og på legerollen. I Rønnestad og von der Lippe (red.) *Det kliniske intervjuet.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS, 16 s *

Flerkulturelle emner 218 sider
Dahl, Øyvind 2001, *Møter mellom mennesker*, Gyldendal, s. 15-233, 218 s

Pensum barnevern deltid, kull 36 (2004 – 2008)

Kull 36 har fått pensum tom 2 studieenhet og har således pensum fram tom høst 2006. Fullstendig oversikt finnes i Fagplan for bachelor i barnevern 2005/2006

Emne 3.1 Praksis i det sosialpedagogiske feltet (793 sider)

Eide, Solveig Botnen og Berit Skorstad. 2005. *Etikk – utfordring til ettertanke i sosialt arbeid.* Gyldendal. Kap. 8, 9 og 10, 70 s

Willumsen, Elisabeth (red.). 2005. *Brukernes medvirkning! Kvalitet og legitimitet i velferdstjenestene.* Universitetsforlaget. Kap. 2, 3, 4, 8 og 9, 70 s

Schjelderup, Liv m.fl.(red).2005. *Nye metoder i et moderne barnevern*. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 7,8, 9,10 og 11, ca. 90 s

Grønvold, Erik (2000): *Teorier for miljøterapeutisk praksis gjennom 50 år*. I Hagqvist Anders og Bjørn Widinghoff (red.). 2000. Miljöterapi – igår, idag och i morgon. Lund: Studentlitteratur, 25 s

Haugland, Siren og Nina Misvær (red), *Håndbok for skolehelsetjenesten.* Oslo: Kommuneforlaget, s.207 – 212 og s 234 – 239, 10 s *

Møller, Roar. 2004. *Den gode hjelper i prosess og profil. Om dyktige miljøterapeuters kjennetegn og faglige utvikling.* Høgskolen i Oslo: hovedfagsrapport XH03, ca. 100 s

Segraeus, Vera. 2000. Terapeutisk samhälle i förändring. I Hagquist og Widinghoff (red). *Miljöterapi – i går, i dag och i morgon*. Lund: Studentlitteratur, 41 s

Ylvisaker, Signe.. 2004 *Når Omar, Sara og Samuel forteller* HiO rapport nr16, 74 s

Aronsson, Karin 2001. *Ideologiska dilemmor och en flyktningflickas röst*. I: Andersson, G. & Aronsson, K. (red.) Stockholm, Gothia, 25 s *

Jacobsen, Christine M. 2000. *Kjønn som multikulturelt tem*a. Unge muslimer i Oslo og Marseille. I: Utenfra, men hjemme - innvandrerungdom i storbyen. Konferanserapport, Norges forskningsråd, 8 s *

Røkenes, Odd Harald. 1995. *Bruk av tolk i psykologisk arbeid med flyktninger og fremmedspråklig*e. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 32, , s.727-735, 8 s *

Skytte, Marianne 2000. *Er etniske minoritetsfamilier for utfordrende for socialt arbejde*? Nordisk sosialt arbeid, nr.1, 8 s *

Waaktaar, Trine og Helen Christie. 2000. *Styrk sterke sider. Håndbok i resiliencegrupper for barn med psykososiale belastninger.* Oslo: Kommuneforlaget. S. 9 – 173, 164 s

+ valgfritt pensum om ungdom og seksualitet, 100 sider

Emne 3.2 De vanskelige valgene (1119 sider)

Backe-Hansen, Elisabeth. 2004. *God nok omsorg. Riktige beslutninger i barnevernet.* Oslo: Kommuneforlaget. Kap. 8, 9 og 10, 83 s

Backe-Hansen Elisabeth (red.) 2003. *Barn utenfor hjemmet. Flytting i barnevernets regi* Oslo: Gyldendal Akademiske, Kap.1,2 og 5, 58 s

Bunkholdt Vigdis. 2004. *Fosterhjemsarbeid* Universitetsforlaget, 210 s

Oterholm, Inger. 2001. *Barnevernfaglige vurdering i fylkesnemnd*. I *Embla* nr. 6. s. 34-42, 11 s *

Lindboe, Knut, 2003. *Barnvernsrett.* Oslo. Kap. 6-7 og kap 10-33, 240 s

Storø, Jan. 2001. *På begge sider av atten*. Oslo: Universitetsforlaget, 220 s

Ulvik, Odbbjørg Skjær. 2005. *Fosterfamilie som seinmoderne omsorgsarrangement. En kulturpsykologisk studie av fosterbarn og fosterforeldres fortellinger.* Oslo: Unipub, 297 s

Emne 3.3. Fordypning i aktuelle temaer (1284 sider + 750 sider selvvalgt)

Pensum i dagsaktuelle temaer, ca. 1000 sider

Einarsson, Jona Hafdis. 2003. *Familierådslag.* Fra pilotprosjekter til nasjonal satsing. I *Norges Barnevern* nr. 2, 11 s *

Ekeland, T.-J. 1999. *Evidensbaset behandling: kvalitetssikring eller instrumentalistisk mistak*. I Tidsskrift for Norsk Psykologforening. 36, 1036-1047, 11 s *

Marthinsen, Edgar. 2004. *Evidensbasert" – praksis og ideologi*. I *Nordisk Sosialt Arbeid* nr. 4 s. 290-302, 12 s *

Angel, Bjørn Øystein. 2003. *Evidensbaserte programmer – kunnskapsformer og* m*enneskessyn i sosialt arbeid*. I *Nordisk Sosialt Arbeid* nr. 2s.66-72, 6 s *

Angel, Bjørn Øystein. 2005. Aggression Replacement Training (ART). En utfordring for praksisfeltet. I *Norges Barnevern* nr. 4s. 3-13, 10 s *

Hennum, Nicole. 2006. Faresignaler i tiltaksindustrien. I *Norges Barnevern* nr. 1. s. 23-42 19 s *

Martinsen, Kari. 2005. *Samtalen, skjønnet og evidensen*. Akribe. ca. 160 s

Søftestad, Siri: *Seksuelle overgrep. Fra privat avmakt til tverretatlig handlekraft.* Oslo: Universitetsforlaget. S. 129-178 Kap. 8 og 9, 49 s

Sundfær, Aase. 2005. *Bill. Merk "Hemmelig"* Hemmeligholdelse som strategi i familier med rusproblemer. I *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*. Vol 2 nr. 2, 6 s *

Emne 3.4 Barnevernpedagogen i samfunnet (909 sider)

Bang, H. 1995. *Organisasjonskultur*. Oslo: Tano, kap. 1-4, 66 s

Ericsson Kjersti: *Barnevern som samfunnsspeil* Pax 1996. s. 11-221, 210 s

Healy Karen.1998. *Participation and Child Protection*. The Importance of Context. I *British Association of Social Workers*, 15 s *

Rød, Per Arne. 2004. *Mellom analyse og argumentasjon*. I Hærem og Aadnesen: *Barnevernets undersøkelse*. Universitetsforlaget. Oslo, 15 s *

Oterholm Inger. 2003. Deltakelse og beslutninger i barnevernet. I *Nordisk Sosialt Arbeid* nr 4, 7 sider*

Nyhus, Anne. 2003. Det personlige motet. I *Embla* nr. 4, 7 s *

Bertelsen, Jens. 2001. *Dilemmaer som lærer – om undervisning med læring gjennom dilemmaer.* Samfunnslitteratur s. 285 – 366, 81 s

Held, Finn og bearbeidet og kommentert av Haug, Peder. 2003. *Pedagogikk og profesjoner*
I Arneberg P og Overland B (red.) *Pedagogikk Mangfold og Muligheter.* Damm N.W & Søn AS, 80 s

<u>Kompendium i psykologi</u>
Benum, K./Ursin Boe, T. *Dissosiasjon som beskytter mot overgrep. Forståelse og betydning for behandling.* Tidskrift for Norsk Psykologforening 1997, 10 s *

Dyregrov, A./Raundalen, M. *Posttraumatiske problemer blant barn og ungdommer – noen verktøy for hjelpere*. Tidskrift for Norsk Psykologforening 1997, 12 s *

Herman, J. A forgotten history, i Herman, J.L. *Trauma and Recovery.* Harper Dollins Publishers, kap.1, 26 s *

Johnsen Christie, H. *Når symptomet blir den gode hjelper. Dissosiering som terapautisk metode overfor utsatte for seksuelle overgrep*. Tidskrift for Norsk Psykologforening, 10 s *

Røed Hansen, B. *Betydningen av oppmerksomhet i samspill i psykoterapi med barn*. Tidskrift for Norsk Psykologforening, side 779-788, 10 s *

Eide-Midtsand, Symptomet som ressurs: *Barnepsykiatriske fenomener i en eklektisk kontra problemorientert forståelsesramme.* Tidskrift for Norsk Psykologforening, s. 205-214, 10 s *

Kvamme, G. 2000 *Arbeid med barn av rusmisbrukende foreldre.* Tidskrift for Norsk Psykologforening, nr. 36, 7 s *

Montigny, G.A. 1995 *The Power of Being Professional,* I Campbell/Manicom (eds.): Knowledge. Experience and Ruling Relations, Study in the Social Organization of Knowledge. University og Toronto Press, Toronto/Buffalo/London, 1995, 12 s *

Leira, Halldis 2003. *Det gode nærvær. Kulturens psykologiske betydning*. Oslo: Fagbokforlaget s.92 - 144, 52 s

Busch, R, A. Baruch.1994. *The Mediation Movement.* Four Divergent Views i The Promise of Mediation in: Responding to Conflict Through Empowerment and Recognition Jossey-Bass Publishers, San Francisco, 10 s*

Lederach J.P. 1997 *Reconciliation - The Building of Relationship*, i John Paul Lederach, Building Peace: Sustainable Reconciliation in Divided Societies. Washington, DC: United States Institute of Peace Press. 7 s *

Lederach, John Paul. 1997. *Process: The Dynamics and Progression of Conflict*, chap. in Building Peace, Washington, D.C.: United States Institute of Peace 5 s *

Miall, Hugh. 2000. *Contemporary Conflict Resolution*: Introduction, i Hugh Miall, Oliver Ramsbotham, Tom Woodhouse: Contemporary Conflict Resolution: The Prevention, Management and Transformation of Deadly Conflicts, (Cambridge: Polity Press ISBN 0-7456-2035-3 20 s *

Prieur, Annick. 1999. *Arvens modsigelser*. Et generationsperspektiv i invandrerforskningen. Artikkel i Materialisten nr 4 1999, 24 s *

Tutu, Desmond, *Without forgiveness there really is no future i No Future* Without forgiveness, kapitel 11. Biography of Religious People Book Review ISBN: 0385496907, 1999, 13 s *

Levin, Irene og Jan Trost. 2005. Levin, Irene og Jan Trost. *Hverdagsliv og samhandling.* Bergen: Fagbokforlaget, 100 s

Bisgaard, Niels Jørgen (red). 1998. *Pædagogiske teorier.* Billesøe og Baltzer. Kap 9 og 10, 24 s

Telhaug, Alfred Oftedal, 1997. Oslo: *Utdanningsreformene. Oversikt og analyse.* Didakta Norsk Forlag. 105 s

Holter, Harriet.. Om kvinneundertrykkelse, mannsundertrykkelse og hersketeknikker. I Støren, Thordis og Tone Schou Wetlesen. 1976. *Kvinnekunnskap.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag, 21 s

Bjerrum Nielsen, Harriet. 2003. *Fire måter å slippe unna oppvasken på*. Jenter og gutter på speiderleir i Russland, Slovakia, Portugal og Danmark. I *Kvinneforskning, 2*, 16 s

Pensum barnevern deltid, kull 35 (2003 – 2007)

Kull 35 skal ha det pensum som er utgitt i studiehåndboken for 2005 – 2006. Ingen endring